

Rekordna proizvodnja v decembru na elektropeči

V decembru so v obratu elektropeč dosegli največjo proizvodnjo elektro jekla 5.341 ton.

Največja proizvodnja je bila dosežena tudi na novi 60-tonski ASEA peči, kjer so izdelali 4.569 ton. Na stari peči so izdelali 772 ton jekla, nato pa so jo morali ustaviti zaradi remonta, ki je trajal več dni. Zadovoljni so tudi z rezultati pri novi ASEA peči, ker je treba upoštevati, da peč v decembru ni obratovala 98 ur in sicer zaradi zamenjave stene in vročih popravil. Zastoj so imeli tudi zaradi čakanja na vložek in raznih okvar na žerjavih. Težave so imeli tudi zaradi pomanjkanja kisika itd. Treba je še omeniti, da so v decembru v novi 60-tonski ASEA peči izdelali več poizkusnih šarž dražjega jekla — kvalitete prokron 8 in Mn 14 P. Uspešno so odlili tudi dve šarži za kose in tako razbremenili 8-tonsko peč, ki jo bodo v bodoče uporabljali samo za izdelavo visoko legiranih elektro kvalitet.

**Danes
začenjamo
na 6-7 strani
objavljati
novo črtico
„Izdajalci
na delu“**

ŽELEZAR

JESENICE, 8. januarja 1966
LETO VIII

Poštnina plačana v gotovini
Številka 1

Vlak v Planico samo še do 15. I.

Tak je sklep skupnosti Železniških podjetij Ljubljana, h kateremu je že izdal soglasje IS Slovenije. Razlogi, ki so železnici narekovali tako odločitev so:

- letna izguba 356.000.000
- zastarela proga, naprave in prometna sredstva

Za modernizacijo bi potrebovali 1.705.000.000 starih dinarjev, kar bi, če bi progo modernizirali povzročilo še nadaljnjih 352.000.000 din dodatnih letnih stroškov ali izgube. Ne da bi se spuščali v realnost teh podatkov, da pustimo ob strani prigovarjanje predstavnikov občine, političnih organizacij in železarne pri razgovorih z zastopniki železnice, da bi odstopili če ne dalj vsaj začasno od

svojega sklepa, smo zaradi kratkega roka do ukinitve vlaka morali storiti nujne ukrepe, da zagotovimo redni avtobusni potniški in tovarni promet do Planice.

Iz zgornjesavske doline se vozi na Jesenice (nekaj tudi naprej) približno 1750 delavcev in dijakov dnevno. V to število pa niso všteti mnogi turisti, gospodinje in drugi priložnostni potniki. Ni še znano, kako bo organiziran in kako bo potekal prevoz mnogih potnikov — turistov, izletnikov, ki si bodo v marcu želeli ogledati planiške prireditve, šolskih otrok in mnogih drugih planincev, ki preko vsega leta obiskujejo naše gore in se vozijo na ogled naše lepe gornjesavske doline in njenih posebnosti (Peričnik, Vrata itd.).

Vsa skrb ni v tem, kako naenkrat preskrbeti 15–20 avtobusov, težje je s cesto, ki je ponekod zelo ozka (5–6 metrov), tako da vsaj pozimi srečanje dveh avtobusov ali tovornjakov skoraj ni mogoče. Ta cesta tudi sicer ne bo prenesla povečanega prometa, zlasti ne težkih vozil, saj je na njej le 1–2 cm asfalta, z drugo besebo, obdelana je le protiprašno. Nujno je takoj

treba urediti nove zasilne prostore in postajališče, v Krnjski gori pa servisno delavnico, nabaviti dodatno opremo in stroje za vzdrževanje ceste.

Pozvali smo vsa bližnja avtobusna podjetja (SAP Ljubljana, Gorenjska Kranj, Transturist Škofja Loka in Ljublj. transport), da stavijo ponudbe za prevoz v Dolino. Najboljše ponudbe je dala PE Ljublj. Transport na Jesenicah, ki je pripravljena dati vse potrebne avtobuse in pomagati pri urejanju parkirnih prostorov in postajališč ter gradnji postaj. Zato je bilo sklenjeno, da ves potniški in tovarni promet v zgornje savske doline zaupamo tej enoti. Seveda pa bodo nekaj stalnih prog obdržali tudi v naprej ostali dosednji prevozniki.

Torej od 16. januarja naprej, bo dokončno ukinjen železniški promet, bo za delavce, dijake in vse druge, ki so doma v zgornjesavski dolini, ali pa bi tja hoteli potovati organiziran avtobusni promet po voznem redu, ki ga bo do 8. januarja objavilo podjetje Ljubljana Transport — PE Jesenice. Polne cene za prevoz znašajo: Kranjska gora — Log 50, — Gozd 70, — Belca 110, — Mojstrana 140, — Hrušica 220, — Jesenice (bolnica) 230, — Jesenice (žel. postaja) 240, od Rateč do Jesenic pa bo cena 290.— dinarjev. Vse cene so navedene v starih dinarjih) Delavci v mesečnimi vozovnicami bodo imeli 30 % popusta, dijaki pa 40 %. Za delavce naše železarne bodo rezervirani posebni avtobusi, s katerimi se ob določenih urah (zjutraj in ob 14. uri) drugi potniki ne bodo mogli voziti.

Podrobnosti v zvezi ukinitvijo vlaka Jesenice—Planica in uvedbe avtobusnih prog bomo še objavili.

Skupščina občine Jesenice
oddelek za gospodarstvo

Konferenca društev novatorjev in racionalizatorjev Slovenije

V decembru je bila redna konferenca republiškega odbora društva DIATI. Jeseniško društvo je zastopalo 5 delegatov. Iz poročila predsednika republiškega odbora je bilo razvidno delo samega odbora in splošne smernice za nadaljnje delo posameznih društev. Poudarjeno je bilo,

da je dejavnost avtorjev tehničnih izboljšav in izumov z gospodarsko reformo postala za vsako podjetje širšega pomena. S pravilnim razumevanjem in vnemo lahko mnogo doprinesemo k znižanju proizvodnih stroškov, zmanjšanju poškodb pri delu in k izboljšanju tehnoloških pro-

cesov. Iz poročil predsednikov posameznih društev smo delegati z Jesenic lahko ugotovili, da je naše društvo tako po številu kakor tudi po

dejavnosti najmočnejše v Sloveniji. Moramo reči, da pri nas že dalj časa uvajamo to, za kar se morajo druga (dalje na 12. strani)

ČESTITKA

Ob novem letu 1966 želim kolektivu železarne, posebno pa delavskemu svetu in tehničnemu vodstvu, ki ima veliko nalogo pri izvajanju gospodarske reforme in pospeševanju produktivnosti dela ter izvoza, mnogo uspehov!

Franc Leskošek-Luka

Tudi upokoјenci šamotarne niso pozabljeni

Zares prijetno nas je iznenadilo povabilo, s katerim nas je sindikalni odbor šamotarne povabil na ogled šamotarne in sestanek s kolektivom.

Pobudnikom te zamisli se za izkazano pozornost najiskrenejše zahvaljujemo! Brez dvoma je to gesta, ki potrjuje, da so vredni pozornosti tudi tisti, ki so zapustili svoja delovna mesta, ki pa so po osvoboditvi doprinesli svoj delež pri izgradnji obrata.

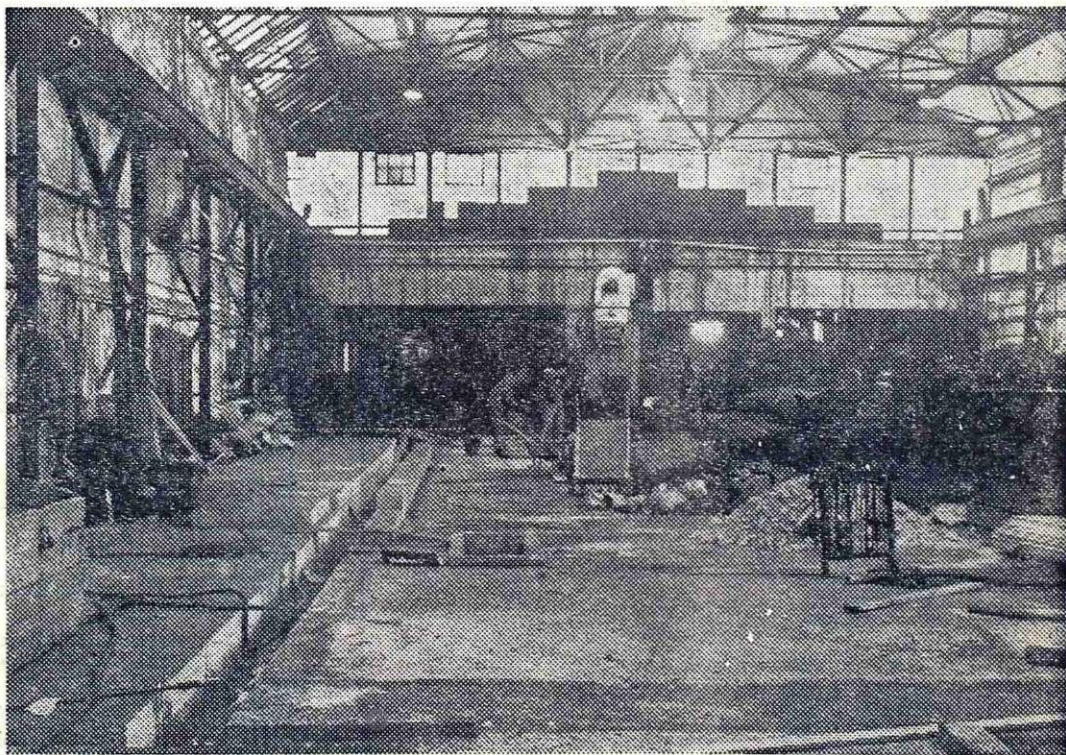
Približno 40 upokoјencev se nas je zbralo 4. decembra 1965 v šamotarni, kjer smo včasih delali. Snidenje s kolektivom je bilo pristrčno in krepki stiski rok so bili izraz iskrenega prijateljstva. Obudili smo spomine na težave, ki smo jih imeli, nadvse prijeten pa je bil spomin na delovne uspehe. Srečni smo bili ob misli, da smo zapustili ob svojem odhodu solidne temelje, na katerih naši nasledniki grade naprej in videli, da grade uspešno. Napredek je res viden in razveseljiv. Čestitamo kolektivu in mu želimo še mnogo uspehov!

Po ogledu obrata nas je kolektiv povabil v zgornje prostore Kazine na prigrizek in ob tej priliki obdaril vsakega upokoјenca z lepo knjigo s posvetilom. Ob prijateljskem pomenu in veseli domači pesmi je dan kar prehitro minil.

Žal je pri zadnjih pesmih umolknil naš tenor. Tih in skromen se je umaknil, da bi ne motil razpoloženja, ker mu ni bilo dobro. Čez nekaj ur nas je pretresla vest in spoznanje, da je bilo to slovo za vedno.

Dragi France Tavčar, bil si vesten, priden in vzoren sodelavec, iskren prijatelj. Odšel si, ostal pa je svetel spomin na tvoje vrline in tvoj prijateljski nasmeji!

Anton Ručigač

V hall cevarne gradijo temelje za naprave elektrodnega oddelka

Leto 1966 - leto novih nalog

V petek, 31. decembra, je bila v dvorani delavskega doma pri Jelenju slavnostna seja delavskega sveta železarne. Poročilo o naših proizvodnih uspehih v preteklem letu je prebral direktor železarne inž. Matevž Hafner. Objavljamo nekaj glavnih misli iz tega poročila.

»Leto 1965, ki ga zaključujemo, je bilo za gospodarstvo Jugoslavije zelo pomembno kot leto, ki naj pomeni preokretnico v našem gospodarstvu. Uvideli smo, da smo zadnji dve leti ali še dalj v vseh pogledih potrošnje živeli preko naših možnosti. Zato je postalo naše gospodarstvo nestabilno, kar se je odražalo v prikriti inflaciji. Ukrepi, ki jih je Zvezna ljudska skupščina izglasovala 26. julija 1965 in ki jih označujemo kot gospodarsko reformo, naj bi naše gospodarstvo stabilizirali in privedli zopet na normalno pot. S tem, da bi določene zadeve kot kontrolirane cene, novi kurs dinarja, sistem obdavčenja in drugo kolikor mogoče prilagodili stvarnim življenjskim potrebam našega gospodarstva. Osnovne gospodarske panoge naj bi pri tej reorganizaciji dobile ugodnejši položaj, v prvi vrsti rudarstvo, metalurgija, poljedelstvo, promet in še nekatere panoge. Naše upanje, da bo tudi železarska industrija pri tem pridobila v enaki meri kot barvasta metalurgija, se ni uresničilo, kar je razumljivo, saj je vsa predelovalna industrija odvisna od naših izdelkov, cene surovinam pa so se povečale, prometni stroški podražili, lastnih cen, ki so bile zaradi zastarelih tehnoloških procesov, nizke produktivnosti in majhnih zmogljivosti že tako visoke pa nismo mogli več povečati.

Naša železarna se je ob reformi znašla v situaciji, ki je bila enaka kot pred reformo s tem, da nismo imeli sredstev za valorizacijo osebnih dohodkov. Dobro smo se zavedali, da lahko izboljšamo osebne dohodke le s povečano proizvodnjo, nizke produktivnostjo, z varčevanjem pri potrošnji surovin, energije in drugih materialov.

Ne bom omenjal uspehe ali neuspehe pri izpolnjevanju tako imenovanega akcijskega programa, ker so bili s tem organi upravljanja tekoče seznanjeni. Omenim naj le uspešno vpihovanje mazuta v plavža, zamenjavo plina z mazutom v martinarni in žični valjarni, znižanje potrebnih kalorij za ogrevanje v valjarnah itd. Nismo pa uspeli s proizvodno disciplino, prevelika pa je tudi odsotnost zaradi bolovanja. Z doseženimi uspehi smo uspeli izboljšati osebne dohodke in sicer v primerjavi z mesecem junijem v novembru za 10% (bruto), ali 21% neto. Lahko rečemo, da delamo dobro, seveda pa je jasno, da še nismo vsega dosegli, in da nas prav november, ki sodi med slabe mesece, ne more zadovoljiti.

Drug pomemben dogodek v letu 1965 je bila obletnica velike stavke, 20-letnice osvoboditve in 15-letnice delavskega samoupravljanja, kar smo proslavili prav v času, ko je skupščina izglasovala nove uvedbe v zvezi z gospodarsko reformo.

Tudi leto 1966 ne pomeni za nas lahko življenje in leto cenjenih uspehov. Gospodarska reforma ni trenutnega značaja, ampak predstavlja dolgoročen proces zdravljenja našega gospodarstva. Pri sicer stalnem izboljševanju lahko pride do velikih težav, ki jih bomo morali z mnogo požrtvovalnosti in uvidnosti premostiti. Stabilizacija našega gospodarstva je šele v začetni fazi in zato doživljamo razne procese, ki pomenijo dodatno obremenitev, prepočasno vsklajevanje zakonov in uredb, prehitro sprejete odločbe in podobno.

V glavnem zaradi zunanjih vzrokov smo bili prisiljeni tudi del nalog v zvezi s poskusnim obratovanjem nove valjarne Bela prenesti v leto 1966. Izpolnitev teh nalog ne bo lahka, vendar upam, da bomo tudi ta del obnove naše železarne uspešno zaključili. Prepričan sem, da bomo tudi v prihodnje prav tako uspešno kot do sedaj izpolnjevali planske naloge in uresničevali naš delovni program.

Vsej delovni skupnosti in vsakemu posamezniku želim v novem letu 1966 mnogo sreče, zdravja in zadovoljstva! -jn

Stimulativne odškodnine novatorjem iz leta v leto večje

Lanskoletna bilanca novatorskih in racionalizatorskih predlogov je zadovoljiva. V preteklem letu smo v našem delovnem kolektivu izvedli 53 nadvse koristnih in uspešnih izboljševalnih predlogov, ki pomenijo več stotilijonske prihranke.

Poročali smo že, da je bil najbolj prizadeven obrat Javornik III z 11 izboljšavami. Sledi UOS — 7, Javornik I — 6, vodstvo talilnic — 4, hladna valjarna in žičarna — 4, plinska in vodna energija — 3, elektro delavnica Jesenice 3, Javornik II — 3, konstrukcijska delavnica — 2. Po en predlog smo prejeli iz obratov: konstrukcijska delavnica, gradbene delavnice, OTK, transport, toplotna energija, mehanična delavnica Jesenice, martinarna, valjarna 2400, promet, elektropeč. Predlog nam je posredoval tudi zunanji sodelavec. V letu 1965 je bilo torej predloženih v oceno in izvedbo 53 predlogov iz 18 delovnih enot.

Največ predlogov smo prejeli v decembru in sicer 13, v maju 10, v februarju 8, v juniju in avgustu po 4, v januarju marcu in novembru po 3, v aprilu in oktobru po 2, v septembru 1, v juliju pa nobenega.

Komisija za ocenjevanje predlogov se je sestala sedemkrat ter po vestnem in temeljitem pregledu ter oceni priznala avtorjem za 4 milijone 841.975 dinarjev odškodnin ali nagrad, kar je znatno več kot v prejšnjih letih. To je prav gotovo največje priznanje organom samoupravljanja in uprave našega kolektiva sodelavcem, ki si prizadevajo, da bi pocenili in kvalitetno izboljšali proizvodnjo.

Lanskoletni rezultati kažejo tudi, da se iz leta v leto povečuje kvalitetna vrednost tehničnih izboljšav. Razveseljivo je tudi to, da smo v lanskem letu uspeli spet povečati njihovo število, ki je v letu 1964 občutno padlo. Povečala pa se je izplačana odškodnina na en predlog. V

lanskem letu je znašala ta odškodnina že 91.358 dinarjev, kar prav gotovo vzpodbudno vpliva tudi na število avtorjev in njihovo prizadevanje.

V novem letu 1966 si bomo

morali prizadevati, da bomo to dejavnost še povečali oziroma uspeli razširiti tako krog sodelavcev kot število izboljševalnih predlogov in njihovo kvalitetno vrednost. Pri tem pa bodo morali bolj aktivno sodelovati tudi društvo iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav ter društvo inženirjev in tehnikov. Zuro

Na osnovi člena 110, točke 9, statuta Železarne Jesenice

razpisujemo

prosto delovno mesto

VODJA REGISTRATURE
v splošnem sektorju

Pogoji: Kandidati morajo imeti višjo administrativno šolo ali srednjo šolo s 5-letno prakso v administraciji in znanjem enega od svetovnih jezikov. Prijave pošljite do 22. I. 1966 na vodstvo Kadrovskega sektorja.

Kadrovski sektor

Zakaj malica v stoje?

Člani delovnega kolektiva jeklolivarne menimo, da bi bilo malicanje v stoje, kakor je predvideno, neprimerno, če upoštevamo, da delavci delamo 8 ur in ne sedimo pri delu. V kolikor bodo predlagatelji vztrajali pri svojem predlogu, bomo primorani, da bomo malico nosili spet od doma in malicali v garderobah, to pa ni higienično, ker bo potem še več podgan. Pravite, da se preveč zadržujemo v kantinah, vendar ta ugotovitev za naš kolektiv ni na mestu. Smatramo, da z uvedbo pultov za malicanje v stoje v naših obratih ne bomo izboljšali delovne discipline. Vprašanje je, zakaj se nekateri zadržujejo v kantinah več kot pol ure in kakšen odnos imajo do dela ter nazadnje, kako so nadzorovani na delovnih mestih. Če morda komu ustreza malica v stoje, ker svoje delo na delovnem mestu opravlja lahko v sede, to za nas ni primerno. Menimo, da samo v nediscipliniranem prihajanju posameznih oddelkov na malico lahko iščemo vzrok za zamujanje časa, ne pa zaradi malicanja pri mizah. Zaradi teh ugotovitev zahtevamo, in smo upravičeni, da malicamo pri mizah tako kot doslej.

Kolektiv jeklolivarne

SVARUN

RENTABILNOST

Povejte mi, prijatelji, kaj pravzaprav in čisto natanko pomeni beseda rentabilnost v klenem, domačem kranjskem jeziku. Če jo pogledamo v družini njene žlahte, gre nekako takole:

renta — po naše dohodek, pa ne navaden dohodek, ampak dohodek iz glavnice, sklenjenih pogodb različnih obveznosti in podobno in dalje,
rentnik — rentnina — rentirati — renten,
rentabilnik — rentabiliteta — rentabilen.

Rentabilno je tisto, kar nekaj donša in nerentabilno ono, kar nam odnaša.

Pri nas doma so nerentabilna drva, hrana, obleka, otroci, stanovanje, radijski sprejemnik in tako potlej naprej. Vse to mi vsak mesec odna-

ša cel osebni dohodek. In nazadnje nimam nobenih skladov za svobodno razpolaganje in za skupno porabo, da ne govorim o tistih za razširjeno reprodukcijo in rekreacijo.

In tako je zdaj postalo velika moda, da lovimo rentabiliteto na vsakem kraju, kjer jo je treba loviti in kjer je ni prav nič treba.

Ta višji železničarji so potuhtali, da so nekateri hlaponi nerentabilni, ker kar naprej odnašajo denar iz njihove blagajne. Takšen je bojta tudi tale naš, ki nekajkrat dnevno puha v klance proti Ratečam. Da je nadsušljiv in sajast vemo in zdaj smo zvedeli še to, kako strašno nerentabilen je. Res, nič dobrega se ne sliši o njem in škoda, da je ranjka mačeha avstroogrška že strohnela in ji ne moremo povedati, kako strašno ga je

VALJARNAH

JAVORNIK I

Janez Jurkovič, pomočnik pri progi, je lovil valjani kos pri valjčnici. Le-ta je zdrknil po ploščah in zadel že izvaljane kose, zanka pa je ponesrečena opekla po vratu.

Jože Drstvenšek, prvi valjavec, je pri valjanju zadel v odvodko, tako da se je napravila zanka, ponesrečenec pa je dobil opekline pod pazduho desne roke.

Nedeljko Petrič, prebiralet gredic, je med nakladanjem hotel na voz. Spodrsnilo mu je, tako da je padel in se udaril na hrbet.

JAVORNIK II

Miletu Zvonarju, zakladalcu, je pločevina zdrsnila iz rok, tako da se je urezal v levo roko.

Angeli Prevč, prebiralki, je pri prekladanju pločevine veriga zdrsnila iz rok ter jo udarila.

Zijad Sulejmanovič, prvi vlagalec kloru, je opravljal svoje delo pri stroju. Pri tem delu mu je padel drobec škake v levo oko in mu ga laže poškodoval.

Milan Zgaga, razkladalec, si je poškodoval pri razkladanju cinka desno roko.

VALJARNA 2400

Ivana Šorlija, brusilca, je pri brušenju z brusilnim strojem drobec koluti zadel noge in ga ranil.

Ludvik Brglez, rezalec na sekatorju, si je poškodoval stopalo desne noge, ko je obrezoval debelo pločevino in mu je odrezani vzdolžni odpadki padeli z vozička na nogo.

ZIČNA VALJARNA

Jožetu Grašiču, pomočniku valjavca, je pri valjanju gredic na progi Ø 460 brizgnila škaka, tako da si je poškodoval desno oko.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega draga moža in očeta

MARTINA JERAMA

se iskreno zahvaljujemo dr. Čehu, primariju dr. Brandstetterju, dr. Vidaliju in osebju jeseniške bolnišnice za skrb, nego in lajšanje trpljenja.

Iskreno zahvalo smo dolžni DPD Svoboda Javornik in Jesenice ter še posebej mešanemu zboru Javornik, komornemu zboru in jeseniški godbi, Vebrovim pevcom za žalostinke in govornikom za poslovilne besede.

Prisrčna hvala sosedom za nesebično pomoč v dneh težke izgube in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, sočustvovali z nami in izrekli sožalje.

Iskrena hvala darovalcem cvetja in vencev, lastnikom avtomobilov za dragoceno uslugo in vsem, ki so se od pokojnika poslovili na domu ter ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti

Zeljujoči Jeramovi

Jaka Lavsegar

V zadnjem tednu minulega leta smo se jeseniški upokojeanci poslovili ne samo od Martina Jerama, ampak tudi še od Jaka Lavsegarja, dobrega tovariša in zelo agilnega delavca v Društvu upokojeancev na Jesenicah. Vsak po svoji plati sta ta dva tovariša že davno, še pred prvo svetovno vojno aktivno posegala v življenje in dogajanja jeseniškega delavca. Kot zaveden Slovenec se Lavsegar pretepa na jeseniškem kolodvoru s člani nemškega Turnvereina in brani čast slovenskih Jesenic. Ob koncu vojne, leta 1918 ga najdemo v vodstvu narodne straže in kmalu nato odide kot koroški prostovoljec braniti severno me-

jo nove Jugoslavije. Ko se vrne na Jesenice, se znova zaposli v tovarni na Javorniku in zelo aktivno sodeluje v delavskih organizacijah. Glavno njegovo delo, ki mu je posvetil ves prosti čas, je bilo udejstvovanje v bivšem jeseniškem Sokolu, kjer je bil dolga leta gospodar. To je bil povod, da je bil že leta 1941, z vso družino izseljen v Srbijo. Ko se vrne na Je-

senice, gre znova v valjarno in spet ga najdemo v prvih vrstah pri delu porušene domovine. Tako kot že pred vojno, je tudi po vojni Lavsegar član občinskega odbora, dveh sklicev, kjer prav intenzivno zastopa želje in težnje svojih volivcev. Ko pa gre Lavsegar v zasluženi pokoj, najde v našem društvu novo torišče dela. Vsi se še spominjamo dobro uspešnih izletov v Planino pod Golico, ki jih je organiziral prav on. In ko je bil leta 1958 dotrajan naš leseni »Monte Karlo« na Razgledni poti, se Jaka z vso vneto posveti zidavi novega Doma in mu teh zaslug nihče ne more zmanjšati in prav to delo in ta Dom, je bil osnova za današnji novi Dom Pod gozdom 13. Kako rad bi se pokojni Lavsegar udeležil slavlja novo odprtega Doma dne 27. novembra t. l., da ga ni bolezen priklenila na posteljo. Ves čas pa je bil v duhu z nami in večkrat je svojem rekel, kako rad bi bil pri nas.

Jaka Lavsegar je bil, ko smo se še šli stranke na Jesenice, značajan in odkrit nasprotnik, vedno pošten tovariš ter spoštovan prijatelj v družbi. Kolikokrat smo se nasmejali njegovi prirodni šegavosti.

Tovariš Lavsegar! Za vse Tvoje nesebično delo, ki si ga opravil v korist Društva upokojeancev, se Ti upravni odbor društva, v imenu vseh upokojeancev iskreno zahvaljuje. Želi Ti, da se spokojno spočiješ v lepi slovenski zemlji, ki si jo tako ljubil in se boril zanjo.

Slava spominu Jaka Lavsegarja! Fr. T.

Francetu Ravniku v slovo

Kot neresnična vest je odjeknila v kolektivu naše železarnice in med domačini Jeesnic in njene okolice neizprosna novica, da Franceta ni več. Nihče, ki smo živeli in delali z njim, ne more doumeti te žalostne resnice in krutosti življenjske tragedije, saj smo še pred dnevi

skupaj jemali slovo od starega leta in polni entuzizma delali sklepe in načrte za novo, še ne rojeno leto, ki jih France nikdar več ne bo z nami uresničeval, se veselil in žalostil nad skupnimi uspehi in neuspehi.

Življenjska pot za vsakdanjim kruhom ga je vodila iz Bohinja, zibelke železarstva, kjer se je rodil pred 57 leti, na matične Jesenice. Nad 40 let je vestno in požrtvovalno izpolnjeval svoje službene dolžnosti, si ustvaril družino in jo z vso očetovsko ljubeznijo, s trdo, vendar vedno blago bohinjsko roko in pometjo vzgojil sebi in nam v čast. Počitka pa ni našel niti po zasluženem pokoji in smrt nam ga je iztrgala na delovnem mestu.

Svojo pridnost, vestnost in znanje je bil France

pripravljen razdajati vsakomur, ki jo je bil potreben in si jo je želel in jo znal ceniti. Vse svoje življenje je nadvse ljubil glasbo, saj je to ljubezen in talent podedoval in je lastna vsem Ravnikom. V glasbi je našel uteho in pozabo vsakodavnih tegob, svoj duševni mir in ravnotežje v težkih in razgibanih časih, v katerih mu je bilo odmerjeno živeti.

Se ena posebnost je odlikovala našega Franceta. Velika ljubezen do slovenske, predvsem pa gorenjske zemlje. Svojo domačinsko privrženost in poklicno pripadnost gorenjski železarski tradiciji je izpričeval povsod in vselej s posebnim ponosom in prav iz teh nagibov je bil med prvimi sodelavci in soustanovitelji Tehniškega muzeja pred 15 leti. Kot vesten arhivski uslužbenec v železarni si je to delo izbral tudi v našem muzeju, kjer je dan za dnem, do poslednjega dne z največjim strokovnim znanjem, arhivsko preciznostjo in življenjsko umerjenostjo proučeval ureja, izpisoval in bedel nad deset in desetisoči zgodovinskih listinami.

Krivično je, vendar morada le za nas nedoumljivo, da bo vrednost njegovega velikega dela znala in morala oceniti šele zgodovina, saj bo še dolgo, dolgo potem, ko bomo tudi mi legli k njemu, v slehernem listu živ njegov otip in diha.

Njegovo nedokončano delo nas bo spominjalo nanj in nas vzpodbujalo nadaljevati začeto. M. M.

(... NAŠEGA HLAPONA)

polomila, da je rodila tega zapravljiveca — naj povem, kakor je treba, da je spravila na svet tega nerentabilneža.

Sestnajstega bo hlaponu pošla poslednja sapa. Železničarjev ne briga, kako se bo poslej vozil občan, ki mu je hlapon v petindvajsetih letih le malo prirasel k srcu, čeprav je kar naprej kaj slabega govoril čezenj. Tudi republiške oblasti čisto nič ne briga. Proga je nerentabilna, cesta bo za nekaj procentov bolj obremenjena in kaj je treba tu še preudarjati. Tako pravijo.

Polej pridemo do tistega, ki ga navsezadnje le mora brigati vse to, kar je za premnoge enostavno nerentabilno. Fabrika, uradi, šole, občina. Prenekateri si razbijajo glavo, kako naj zagotovo skoraj dva tisoč obča-

nem normalno prihajanje na delo, v šolo in kako naj poskrbe, da bodo vsi ti vsak dan odšli tudi nazaj.

Svarun pravi, da je bilo teh skrbi vse preveč. Kaj bi si razbijali glave tovariši odborniki, kadroviki, funkcionarji in občani. Če ni rentabilno, pač ni. In če ni rentabilno prihajati vsak dan na Jesenice, bodimo doma. Saj nam bodo poslali podporo za nezaposlene po pošti vsaj dolejš, dokler se ne izkaže, da je v dolini tudi ta nerentabilna.

In kaj se v tovarni toliko brihtamo, kako bo prišlo vsak dan na delo skoraj petsto delavcev iz Doline. Pogruhtajmo, kateri obrat je najmanj rentabilen, pa ustavimo! Bomo obratovali pač s toliko manj delavci in s toliko manjšo izgubo. Kaj bi se brihtali, kako narediti tiste stvari, ki do-

našajo malo ali pa celo kaj odnašajo, takšne, da bodo donšale več. Ukini-mo. Podarimo osnovna sredstva za drugi in basta.

Pa tisti turistični aktivisti, ki javkajo, kdo bo ob sobotah prepeljal z jeseniške postaje na kranjskogorski sneg tistih petsto turistov, ki bodo prišli do Jesenic z vlakom. Če jim je kaj do snega, naj pridejo dan prej in gredo peš. Bodo vsaj rasle obcesne krčme hitreje kakor so doslej.

Tovariši, razumeti bomo morali, da je rentabilnost nekaj vzvišenega in da ne bomo smeli več javkati, kaj in kako bomo delali, prihajali v šole, na sneg in kaj vem kam še. Kakor bo kdo hotel. Najbolje peš po stezah in kolovozih, ker cesta zanesljivo ne bo dolgo rentabilna in jo bomo ukini-li. Tako. Vse za rentabilnost.

Silvestrova reportaža:

V večini obratov so na Silvestrovo prenehali delati že ob 14. uri, razen na plavžu, kjer so tudi to noč normalno obratovali ter v martinarni, kjer so slepo kurili peči. V vseh ostalih oddelkih je bilo mirno, brez običajnega ropota, le dežurni so nadzirali in varovali svoje oddelke.

Opolnoč smo si voščili in zaželeli uspešno in zdravo novo leto. Ob tej priliki sem naprosil nekatere člane kolektiva, ki so to noč preživeli na svojem delovnem mestu v železarni, za nekaj mnenj.

Na plavžu sva se pogovarjala z glavnim delovodjem **JOŽETOM POTOČNIKOM**, ki je v naši železarni že od leta 1937:

kisikarne? Ali imate kaj težav?»

»Z obratovanjem nove kisikarne dosegamo zadovoljive rezultate tudi v martinarni,

Jože Potočnik, glavni delovodja na plavžu

»Kako ste delali v preteklem letu in kako bo v nastopajočem?»

»V letu 1965 smo dosegli najvišjo proizvodnjo grodlja in sicer 125.000 ton. Uspeli smo z dodatnim vpihovanjem mazuta v peči ter v zadnjem času zaradi dobre kvalitete rude in koksa. Čeprav je bil na peči 1 predviden glavni remont, peč še vedno obratuje in s tem se je seveda zelo povečala proizvodnja. Kljub temu, da bomo imeli v letu 1966 glavni remont na peči 1, upam, da bomo letošnjo proizvodnjo grodlja še presegli. Čeprav smo povečali proizvodnjo, nimamo težav, kadar obratuje martinarna, ki vzame tekoči grodelj. V nasprotnem primeru pa okrepiamo posado pri peči, ker je več dela pri litju v kalupe.«

ALBERT ČERNI je prvi talilec na plavžu št. 2. Takole sva se menila:

»Ali je z vpihavanjem mazuta več dela, kako ste se usposobili in kako se počutite na delovnem mestu?»

»Vpihovanje mazuta ne pomeni posebnega dodatnega dela, čeprav je na naši peči upravljanje ročno; na peči 1 je to avtomatsko. Temu delu sem se hitro privadil. Zadovoljen sem, ker lahko s tem znižamo porabo koksa, na kar sem premiran. Ob dobrih vremenskih pogojih prihranim celo 150 do 200 kg koksa na tono grodlja. Sicer sem zadovoljen, neprijetno je le, ker sem zaposlen vse praznike.«

V martinarni sem obiskal **AVGUSTA VISTRA**, dninskega delovodjo in ga vprašal:

»Kako je v martinarni sedaj, ko imate kisik iz nove

Albert Černi, I. talilec na plavžu

saj lahko skrajšamo šaržne čase. Trenutno so težave v livni jami, kjer ne morejo vsega sproti podelati. Po rekonstrukciji livne jame, ko bomo vlivali na vozove, pa bomo lahko obratovanje peči še pospešili. Z delavci nimamo težav. Talilci so obiskovali posebne tečaje, posade so ustaljene. Na delovnem mestu nimam težav, zdrav sem in želim, da bi ostal tudi v prihodnje.«

Na elektropeči je zaposlen rezervni talilec **ANTON TU-**

Avgust Vister, delovodja v martinarni

SAR. (Njegove slike žal nimamo in vam ga ne moremo predstaviti.) Med drugim sem ga vprašal:

»Kako ste se privadili delu na novi ASEA peči, kaj menite o zahtevnejšem programu elektro kvalitete in kako je z vašim zdravjem?»

»Med dosedanjim poizkusnim obratovanjem nove ASEA peči sem se dela po-

vsem privadil in zanesljivo ravnam s pečjo. Upam, da bomo premostili vse težave, ki nam jih povzroča zahtevnejši kvalitetni program sedaj v tej kratki dobi obratovanja peči. Pred leti moje zdravstveno stanje ni bilo najboljšo v zadnjem letu pa se mi je izboljšalo in se dobro počutim.«

Ivan Zupan, telefonist na prometu

Med sodelavci, ki so novo leto dočakali na delovnem mestu, je bil tudi **IVAN ZUPAN**, telefonist na prometu:

»Kakšne so težave pri uslugah obratom in kako se počutite na delovnem mestu?»

»Moje delo je težavno, ker moram zadovoljiti potrebe tolikim obratom po vrstnem redu. Težave so posebno takrat, ko neredno razkladajo vagone in jih potem primanjkuje. Kot starejši prometni delavec strokovno obvladam delovno mesto, saj dobro poznam vse vrste prevozov. Toda na tem delovnem mestu sem prikrajšan pri osebnih dohodkih. Leta 1947 sem se namreč ponesrečil kot premikač normalnotirne lokomotive in dobivam razliko na račun invalidnosti le za 208 delovnih ur. Zato so moji osebni dohodki na ravni premikača začetnika.«

VALENTIN KALAN je stikalničar v razdelilni transformatorski postaji na Jesenicah. Takole sva se pomenkovala:

Valentin Kalan, stikalničar v RTP

»Kako je bilo z električno energijo v minulem letu? Ali imate težave zaradi največjega potrošnika električne energije nove ASEA električne peči?»

»V preteklem letu je bilo stanje z električno energijo ugodno z ozirom na obilne padavine. Želim, da bi tudi v nastopajočem letu imeli dovolj električne energije. No-

Srečko Praprotnik, analitik v OTK

va električna peč nam ne povzroča težav, ker ima lasten vod. Na delovnem mestu se dobro počutim, moti me le stalno delo ob praznikih.«

V kemičnem laboratoriju je to noč delal analitik **SREČKO PRAPROTNIK**:

»Kaj menite o čim hitrejšem sporočanju rezultatov analize pri izdelovanju visoko kvalitetnih jekel?»

»Ob takem kvalitetnem programu kot ga imamo sedaj, mora biti vseh pet analitikov na svojem delovnem mestu in si delo razdeliti tako, da ne pride do nepotrebnih zastojev. Ob dobri organizaciji je mogoče oddati rezultate v 25 minutah. Z delom sem zadovoljen, posebno zato, ker ni enolično.«

Tudi vratarji ne poznajo praznikov. Pri glavnem vходу je dočakal novo leto **VINKO KERN**. Vprašal sem ga:

»Kakšne so težave na vašem delovnem mestu?»

»Težka je moja služba in se kot vratar zelo slabo počutim. Ljudje so nedisciplinirani. Največ težav je z vinjenimi. Ko jim prepovem vstop v tovarno, slišim mnogo psov. Posebno težko je na dopoldanski dnini.«

pomenek opolnoči

Vinko Kern, vratar pri glavnem vhodu

Dežurni instrumentalec je bil na Silvestrovo FRANC GOGALA. Med drugim sem ga vprašal:

»Kako je z vašim delom sedaj in v prihodnje?«

»Ker se naprave v naši železarni vedno bolj množijo, že sedaj dežuramo na tri izme-

Franc Gogala, instrumentalec

ne in je to dežurstvo potrebno. Ko bo začela obratovati nova valjarna Bela, se bo naš delokrog še znatno povečal in bo dela precej več.«

Zadnji je bil na vrsti v tej polnočni reportaži POLDE KARLIN, dežurni šofer.

»Kaj meniš o sedanjem povečanem prometu, o cestno prometno problematiki in voznikih motornih vozil?«

»Zelo težko je odgovoriti na kratko, ker je problemov veliko. Naj navedem le nekatere. Nedisciplinirani pešci, ki prečkajo cestišče, kjer se jim zljubi, ogrožajo sebe in nas voznike. Prometni znaki so zelo pomanjkljivi, predvsem glavne ceste bi morale biti bolj označene. Stop znakov na stranskih cestah bi moralo biti več, predvsem na vpadnicah. Tudi večina križišč ni pravilno urejenih. Trgovina z rezervnimi deli je zelo pomanjkljiva in zato v nekaterih primerih zaradi

Polde Karlin, poklicni šofer

pomanjkljivosti vozila pride do nesreče. Poseben problem so vozniki, ki miso dovolj izkušeni. Komisija bo morala biti pri praktični vožnji ostrejša oziroma kandidati naj bi tudi v prihodnje izpopolnjevali praktično znanje v stiku z AMD. Kot šofer sem zadovoljen in želim vsem sta-

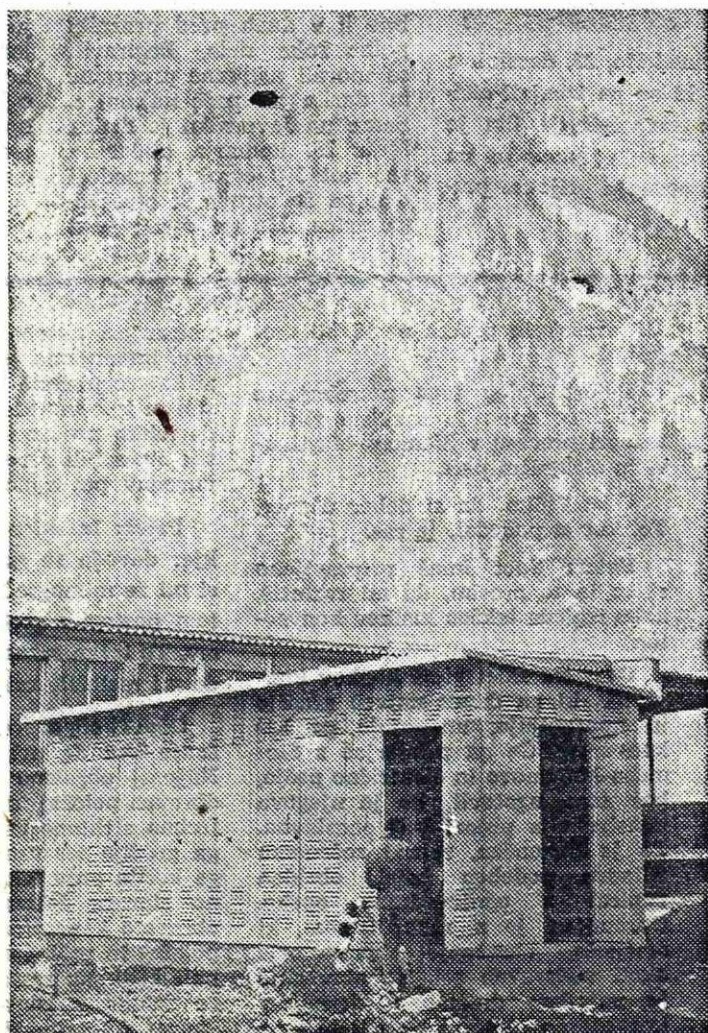
novskim tovarišem v novem letu srečno vožnjo!«

Tako torej naši sodelavci ob prehodu iz starega v novo leto. Vsi pa so seveda tudi čestitali in zaželeli vse najboljše v letu 1966. Pridružujemo se jim tudi mi in vsem še enkrat uspešno in zadovoljno novo leto!

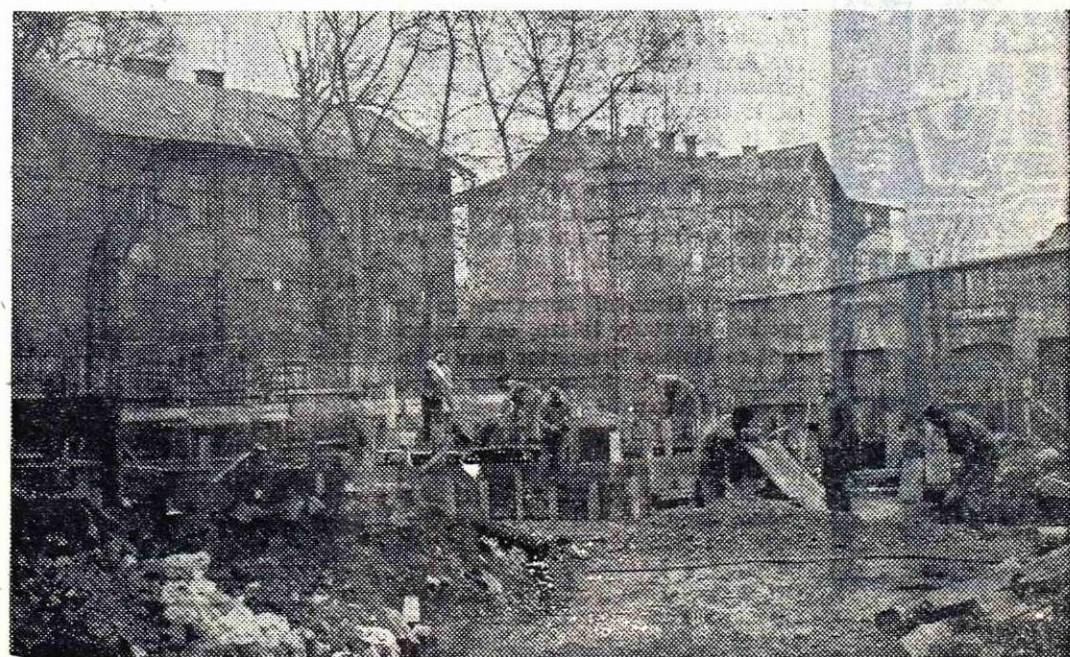
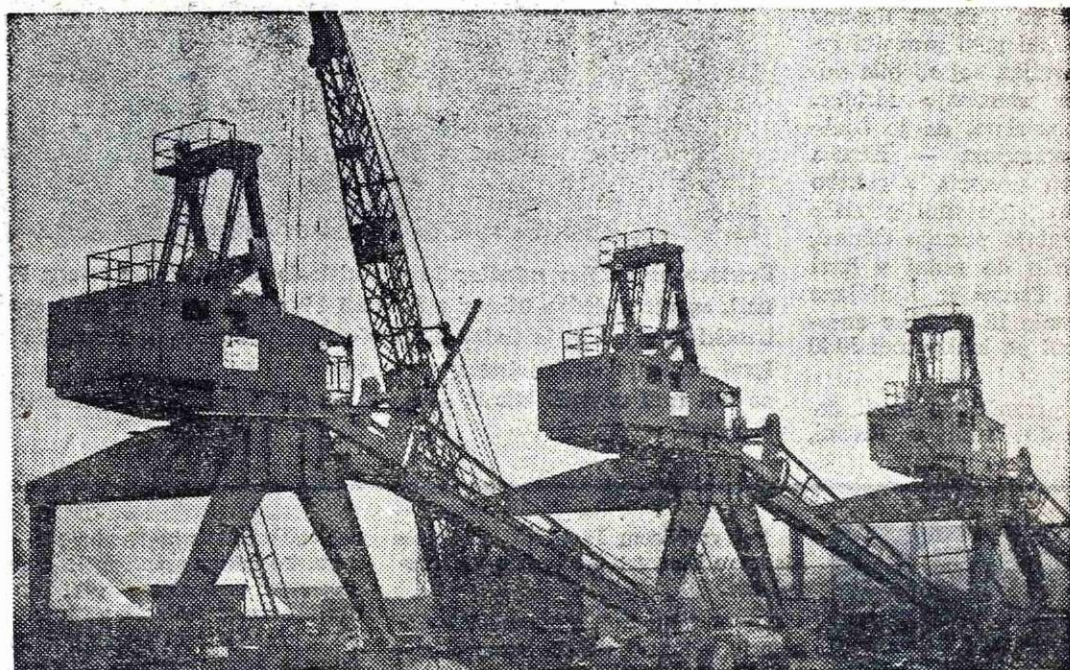
M. M.

Novi pristaniški žerjavi

Že dalj časa postavljajo na haldi tri nove pristaniške žerjave, ki bodo služili za razkladanje surovin in pripravo vložka. Delo lepo napreduje in je tudi naša fotografija že nekoliko zastarela, saj jo je naš fotograf posnel še v lanskem letu (slika desno). Le malo stran so zgradili za potrebe teh žerjavov novo transformatorsko postajo (slika spodaj)

Se pred kratkim je stal na tem kraju stari gasilski dom, ki se je moral umakniti novemu glavnemu vhodu v železarno

Kako smo letos pričakali novo

Naši sodelavci in ostali občani so tako kot prejšnja leta tudi letos veselo pričakali novo leto. Mnogi so silvestrovali v gorenjski dolini in v večjih gostinskih podjetjih na Jesenicah, kjer je bilo poskrbljeno za pijačo in jedila ter zabavo.

Pri gostinskem podjetju »Gorenjka« so nam povedali, da so bili hoteli »Prisank«, »Erika« in »Razor« polno zasedeni in rezervirani že vnaprej. Zelo težko je bilo zaradi prenočišč v privatnih sobah, ki so bile vse zasedene. V Kranjski gori je bilo te dni zelo veliko gostov in računajo, da je bilo na Silvestrovo v teh hotelih okrog 90 % inozemcev in le okrog 10 % domačih gostov. Novoletna noč, je minila mirno brez izgredov, kar velja tudi za hotel »Korotan«, kolo-dvorsko restavracijo in »Triglav« na Jesenicah.

Tudi uslužbenci žičnice na Španov vrh so imeli polne roke dela. Na Silvestrovo in prvi dan v novem letu ni bilo toliko gostov, zato pa so v nedeljo, 2. januarja 1966, v osmih urah prepeljali nad 3.000 gostov. Tolikšen promet kot so ga imeli v nedeljo, je dokaz, da je žičnica že premajhna, zato bi potrebovali še eno krožno vlečnico. Gostje, ki so obiskali Španov vrh, so bili med prazniki zelo zadovoljni, saj so bile prilike za smučanje idealne. Naj opozorimo, da je Ljubljana transport — žičnica Črni vrh prevzela v oskrbo in upravljanje tudi gostišče nad spodnjo postajo žičnice, ki je bilo do sedaj v lasti »Maksa Perca« iz Ljubljane. Tam imajo 15 ležišč, v dnevnih oskrbi pa lahko tudi 30-40 gostov.

Med prazniki so imeli dovolj gostov tudi v Kazini,

jih krajih naše občine. Prijetno silvestrovanje so organizirali tudi v domu upokojencev na Javorniku, kjer so silvestrovali predvsem upokojenci in njihovi svojci. Letos je precej naših sodelavcev pričakalo novo leto doma v družinskem krogu. Zabavali so se ob poslušanju ter gledanju televizijskega in radijskega programa. Silvestrovanje je bilo tako za mnoge naše sodelavce prijetno in je potekalo v veselem razpoloženju.

Kot že nekaj let nazaj, so učenci osnovne šole »Prežihov Voranc« tudi letos 30. decembra praznovali novoletno jelko in prihod dedka Mraza. Proslava s celournim, peštrm sporedom je bila nadvse skrbno pripravljena in naštudirana. V šolski telovadnici so člani učiteljskega zbora uredili prostoren oder za nastopajoče, okrog njega

pa je bila zimska pokrajina z zasneženimi drevesi in veliko novoletno jelko, v zraku pa so visele številne snežinke.

Najprej je šolski mladinski pevski zbor pod vodstvom Janka Pribošiča ubrano zapel tri zahtevne pesmi. Zbor vidno napreduje, odkar smo ga zadnjič slišali na slavnostnem pevskem koncertu na predvečer dneva republike. Sledil je ples vil, ki so ga skladno odplešale mladinke osmih razredov. Pionirke so nato zaplesale ples snežink prav lepo in sigurno, veliko veselja pa je, zlasti pri pionirjih nižjih razredov, vzbudil šaljivi rajalni nastop palčkov in zajčkov. Vse tri telovadne točke je v prostem času požrtvovalno naštudirala Greta Samarjeva. Člani dramskega krožka so uprizorili »Dobrosrčno jelko«, igrice v dveh slikah, ki ji je sledila šaljivo — resna igrice »Koledar«. Samozavestno so jo uprizorili

pionirji in pionirke četrtih razredov. Zrežiral Jože Lovšin, novim lutkovnim igrice so se priključili lutkovnega gledališča »Tone Čunderlik« naštudirala Fanja. Največ veselja pa je vzbudil Mraz s številnimi stvom snežink, zajčkov in medvkih fanfar. Med odlično pesnijsko ki jo je spetil Cundrič, najlepše pionirje in dince in mladinske šolske otroke, v letu srečno leto 1966.

Proslavo z igrice so izvedli tudi osnovne šole »

S plesnimi točkami »Koledar« te dedka Mraza popoldan gostov »dr. Berglja«

Novoletna jelka in de

NA OSNOVNI ŠOLI „PREŽIHOV

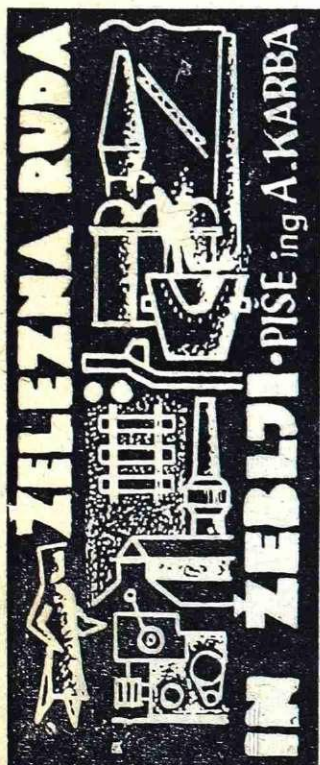

Društvo prijateljev mladine je organiziralo za najmlajše terena Plavž v nedeljo, 26. decembra 1965, sprejem dedka Mraza v dvorani kina Plavž. Po pestrem sporedu, ki so ga izvajali cicančki in pionirji, je dedek Mraz obdaroval navzoče malčke. Za veselo razpoloženje jim je igral »Zelenjak«. Prijetnega praznovanja so se razveselili predvsem otroci, zelo zadovoljni pa so bili tudi navzoči starši, ki so bili s programom in organizacijo praznovanja prijetno presenečeni.

Pionirji na obisku v upokojencev na Javo

Tudi letos je občinska zveza DPM na Jesenicah organizirala preko svojih osnovnih organizacij obdarovanje predšolskih otrok. Po vseh večjih krajih naše občine so ime li v dneh pred prazniki polne roke dela. Pripraviti so morali ustrezne programe in darila za naše najmlajše. Samo na Javorniku je dedek Mraz 28. januarja obdaroval več kot 300 otrok, naslednji dan pa še otroke iz otroškega vrtca. Mnogo otrok je z

ka Mraza na drugih terenih nestrpnostjo pri niri z osnovne Bela so obiskal jencev na Javorn je v imenu Dr jencev pozdravi Lojze Tišov. K ogledali notra upokojencev, ki jena, upokojenc mali za njihove in jim želeli m pri učenju v le

17. nadaljevanje

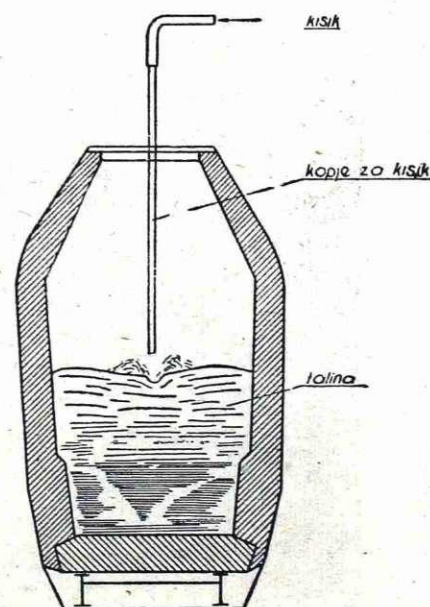
Peter: Nisem še slišal, da imate kisikove konvertorje tudi v vaši železarni.

Oče: Saj jih tudi nimamo. Vendar se pripravljamo, da jih bomo v prihodnjih letih zgradili. Vzrok za to je v tem, ker so sedanje Siemens-Martinove peči že precej stare in izrabljene ter bi jih morali po večini obnoviti ali zgraditi nove. Iz razloga, ki sem ti ga prej povedal, torej, da je jeklo proizvedeno v kisikovem konvertorju, cenejše, smo se odločili, da bomo zgradili dva nova kisikova konvertorja, Siemens-Martinove peči pa razen dveh, ki sta modernejši, podrli.

Peter: Osnovni surovini, to je grodelj in staro železo, sta najbrž tudi za kisikov konvertor prav tako potrebni kot za Siemens-Martinovo in električno peč?

Oče: Res potrebujemo tudi za kisikov konvertor kot vložek grodelj in staro železo. Vendar je pri tem važno, da mora biti grodelj v raztaljenem stanju, medtem ko količina starega železa ne sme prekoračiti 30 %. To velja za tisto vrsto kisikovega konvertorja, ki ga danes največ uporabljamo — imamo nam-

reč več vrst teh konvertorjev — medtem, ko lahko pri drugem tipu konvertorja uporabimo tudi do 50 % starega železa. Vzrok za to omejitev je v tem, ker bi prevelika količina starega železa preveč shladila celo-

Skica LD konvertorja

ten vložek in proces ne bi bil mogoč.

Peter: Poleg tega potrebujemo najbrž še apno in različne zlitine kot pri procesu v Siemens-Martinovi in električni peči.

Oče: Vidim, da si dober učenec. To, kar si povedal, je res.

Peter: Spet imaš pripravljeno skico in te prosim, da mi razložiš, kako izgleda takšen kisikov konvertor.

Oče: Na skici vidiš kisikov konvertor, ki ga danes največ gradijo in uporabljajo, imenujejo ga LD konvertor. Če ga primerjaš s Siemens-Martinovo in električno pečjo, boš sam ugotovil, da je njegova konstrukcija precej bolj enostavna. To je pokončen, zgoraj zoženemu cilindru podoben kotel, obzidan znotraj z ognjevzdorno opeko. Opremljen je z mehanizmom, ki omogoča obračanje konvertorja okoli vodoravne osi. To obračanje je potrebno da lahko vlijemo v konvertor raztaljeni grodelj in vsujemo staro železo, po končanem postopku pa izlijemo izdelano surovo jeklo v ponovo. Skozi odprtino na vrhu konvertorja sega v njegovo

notranjost posebna z vodo hlajenje, imenujemo jo tudi kopje, ki katero pihamo v talino grodelja starim železom kisik in omogoča da lahko proces teče. Kopje za kisik mora biti seveda s pomočjo vodovodov povezano s kisikarno

Peter: Iz skice vidim, da ni kjer dovoda za gorivo in tudi si mi že mimogrede povedal, da tem postopku goriva ne potrebujemo. To težko razumem in te prosim, da mi razložiš, kako je s to zadevo.

Oče: Z odgovorom na tvoje vprašanje sva že pri samem procesu. Najprej obrnemo konvertor v dpraven položaj in vlijemo vanj trebnostno količino raztaljenega grodelja ter vsujemo iz posebnega korita prav tako stehtano količino starega železa in apna. Obrnemo konvertor spet v navpični položaj in pričnemo skozi kopje hlati kisik na raztaljeni grodelj, se nahaja v konvertorju skupaj s starim železom. Pri tem nastane kemične reakcije, ki imajo za posledico tvorjenje toplote, kar omogoča da ostane talina raztaljena in staja iz grodelja jeklo, za katero

Novo leto in dedek Mraz

„PREŽIHOV VORANC“

pionirji in pionirke tretjih in četrtih razredov. Obe igrici je zrežiral Jože Tomažič. Z novim lutkovnim odrom in igrico so se postavili člani lutkovnega gledališča osnovne šole »Tone Čufar«, ki jo je naštuđirala Fani Žlebirjeva.

Največ veselja med učenci pa je vzbudil prihod dedka Mraza s številnim spremstvom snežink, vil, palčkov, zajčkov in medvedov, ob zvokih fanfar. Dedek Mraz je z odlično pesnijo prigodnico, ki jo je spsal prof. Valentin Cundrič, najlepše pozdravil vse pionirje in pionirke, mladince in mladinke ter predšolske otroke; vsem je zaželel srečno in veselo Novo leto 1966.

Proslavo s istim sporedom so izvedli nato še za učence osnovne šole »Tone Čufar«.

S plesnimi točkami in igrico »Koledar« ter s prihodom dedka Mraza so v četrtek popoldan gostovali še v Domu »dr. Berglja« za njegove

oskrbovanke in oskrbovance, ki so jim bili zelo hvaležni za to kulturno prireditev; za obisk se je kulturni skupini v imenu vseh najlepše zahvalil upravnik doma tov. Soklič.

Skupina je nato odhitela še v splošno bolnico, kjer je spored dvakrat ponovila, najprej na otroškem oddelku, nato pa še v dvorani vsem uslužbencem splošne bolnice, ki je za njih otroke pripravila bogata darila. Dedek Mraz pa je z manjšim spremstvom obiskal še vse bolnike ter jim iskreno želel zdravja in sreče; bolniki so se jim ganjeni zahvaljevali.

Ze prej, v ponedeljek je kulturna skupina z istim sporedom obiskala Narodno in Komunalno banko ter sodelovala pri proslavi Novoletne jelke terena Sava v veliki dvorani Delavskega doma »Pri Jeleni«, ki jo je odlično organiziral novi občinski odbor Društva prijateljev mladine, dedek Mraz pa je vsem otrokom razdelil bogata darila, prav tako tudi otrokom članov »Ljubljana — transporta«, ki so se pridružili terenu Sava.

Učenci osnovne šole »Prežihov Voranc« pa se po proslavah že pripravljajo poleg zboljšanih učnih uspehov na tekmovanje za Finžgarjevo značko z uprizoritvijo Finžgarjeve igre »Veriga« ali pa celo »Divjega lovca«.

Mladina rada poje, pleše in igra; treba jo je le zainteresirati ter jo z ustreznim študijem pod spretnim vodstvom članov učiteljskega zbora pripraviti za javne nastope.

—eč—

Franc Jernejc - Milčec

IZDAJALCI NA DELU

Začetek nove črtice

Danes začnemo objavljati novo črtico izpod peresa Franca Jernejca-Milčeta, ki je bil med drugim tudi komandant Jeseniško-bohinjskega odreda. Upamo, da vam bo všeč.

»Nemci, ko so prigrabili Gorenjsko, niso računali na ljudi, ki so živeli pod Triglavom, v dolini Save, na obronkih Julijskih Alp in Karavank.

Niso računali s tem, da robati ljudje, ki si kruh služijo v znoju neskončno ljubijo zemljo in svobodo na njej. Neuspehi edinic Wermachta proti maloštevilnim partizanom so jih spametovali. Opazili so, da se ne borijo samo proti oboroženim partizanom, ampak da s boriijo proti vsemu narodu. Vojaške enote so nemočne, represalije povečavajo odpor ljudi, potrebno je še več, potrebno je za tretji ponos in ljubezen Gorenjcev do rodne grude. Zato je bilo potrebno najti ljudi, ki vodijo pokret proti okupatorju. Da bi to dosegli, so se poslužili izdajalcev, ki so ali slepi, ali pa plačani, bili pripravljeni pomagati okupatorju pod ceno ogromnih žrtev svojih sosesov in prijateljev. Le-ti so bili še edina nada »močnega« Reicha.

Poleti 1944. leta je komanda IX. korpusa ustanovila Jeseniško-bohinjski odred. Odred je imel poleg drugih tudi nalogo, povleči iz Savske doline patriote, ki so bili še doma, da bi okrepili brigade in divizije na Gorenjskem in Primorskem.

Tretji bataljon Prešernove brigade, ki je predstavljal osnovo bodočega Jeseniško-bohinjskega odreda, je poslednje dni avgusta odšel na pohod s Predmeje v Nvskih je od tovariša Zvoneta (Antona Kramarja) prevzel opremo, ki je bila potrebna za pohod in prve dni življenja odreda na Pokljuki. Od opreme smo dobili obleko, obutev in hrano. Orožje smo že prej zamenjali in smo dobili več puškomitraljezov kot jih je imel bataljon, dokler je bil v sestavi brigade. Rezervnega orožja nismo dobili. Na vprašanje kako oborožiti na novo mobilizirane borce, je komandant odreda dobil odgovor, da je orožja dovolj v žandarmerijskih postajah, pri nemških patroljah in v kasarnah. To je bila stara partizanska parola za pridobivanje orožja. Če je imel sovražnik dovolj orožja, so ga imeli tudi partizani. Ko se je pokazala potreba po orožju, so ga partizani jemali tam, kjer je bilo — pri sovražniku.

Kaj se je med tem dogajalo na terenu, kamor je bil odred namenjen? Nekdanji obveščevalec Prešernove brigade, Milko je bil dodeljen, zaradi bolezni in poznavanja zemljišča in razmer, terenskimi organizacijam na jeseniškem okrožju.

Lepega sončnega popoldneva je Milko zbiral podatke na Jesenicah. Pravkar je pokazal vratarju pri odhodu iz železarne propustnico, ki je bila seveda izdelana v partizanski tehniki in se počasi napotil navzgor po klancu, na nov sestanek. Kar je zvedel od svojih tovarišev plavžarjev, martinarjev, je sedaj v sprehodu še enkrat premlil v glavi. Hotel si je zapomniti vse, kar so mu povedali, da bo vse točno in z zaključki povedal svojemu predpostavljencu. Prišel je do zaključka, ko je stopal čez most, izpod katerega pelje proga za Ljubljano, da so delavci pripravljani it v partizane. Vsi so navdušeni, da gredo v hosto, v brigade.

Iz premišljevanja ga je zdramil gost oblak dima iz lokomotive, ki je pripeljala izpod mosta. Hipoma se je ozrl in se še enkrat bežno ozrl nazaj proti tovarni Zaglec! je voziček, ki je stresal rudo v plavž. Kaj pa bo s tovarno, če vsi delavci odidejo v partizane. Okupator bo moral zapustiti sajaste dimnike plavža, ki bo ugasnil. Ne, to se ne sme zgoditi! Mora predlagati, da nekaj plavžarjev ostane, saj tudi v dolini rabimo zanesljive ljudi.

Tako zamišljen je počasi prišel do hiše, kjer je bil sedež Gestapa. Niti opazil ni nove veze, ki se mu je bližala.

»Dober dan, Milko!«

Zdrnil se je in se ustavil. Bežen nasmešek mu je preletel preko ustnic, ko se je obrnil.

»Bi vstopila na kozarec piva?« je dejal glasno, da so ga tudi drugi slišali. Obrnjen proti Gestapu je opazil dva človeka, ki sta se pozdravljala, zato je tudi glasneje povabil na pivo. Na postaji je vedno dovolj ljudi in tu te najmanj opazijo; zraven pa lahko izmenjaš misli.

Zdrzni se je s stran, je opazil znan obraz.

Sošolec?

V šoli so ga klicali Črni.

— »Kaj pa Črni deo v Gestapu?« je vprašal tovariša

— »On je kuhan in pečen na Gestapu. Pred kakimi štiriinajstimi dnevi se je vrnil nekje iz Nemčije av Avstrije. Pol leta ga ni bilo tukaj. Domači so govorili, da dela v neki veliki tovarni, kjer bo izpopolnil svoje znanje kot metalurški tehnik in bo še naprej študiral. Hoče biti inženir.«

»Treba je zvedeti kje je bil in kaj je delal?« je odgovoril tovariš.

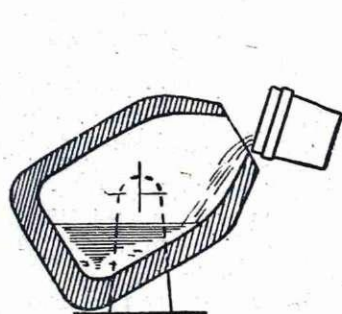
Tako sta v pogovoru prišla do restavracije in zavila na kozarec piva, čeprav jima ni bilo do pijače.

osebna z vodo hlajena mo jo tudi kopje; skomamo v talino grodlja s m kisik in omogočamo, ces teče. Kopje za kis seveda s pomočjo ce ezano s kisikom.

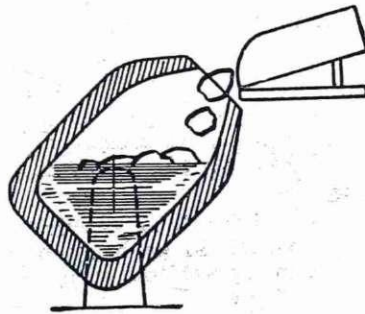
skice vidim, da ni niza gorivo in tud prej ogrede povedal, da pri goriva ne potrebuje razumem in te prosim, š, kako je s to zadevo?

ovorom na tvoje vpra pri samem procesu. emo konverter v vo kaj in vlijemo vanj po no količino raztaljene r vsujemo iz posebne v tako stehano količi feleza in apna. Nato verter spet v navpičen čnemo skozi kopje pi raztaljeni grodelj, ki konvertorju skupaj s m. Pri tem nastanejo zije, ki imajo za posled toplote, kar omogoča, ina raztaljena in nalja jeklo, za katerega

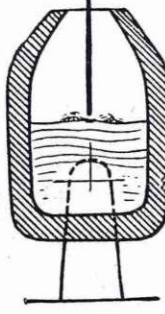
Vlivanje grodlja

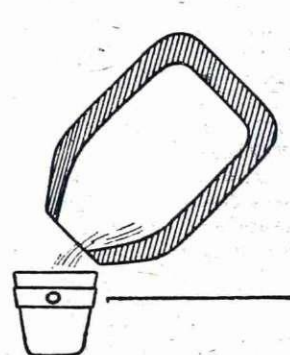
Zakladanje starega železa

Pihanje kisika

Izlivanje jekla

Posamezne faze procesa in obračanje konvertorja pri tem

veš, da ima višje tališče kot grodelj. ne Torej toplota, ki nastane zaradi reakcije kisika z elementi, ki se nahajajo v grodlju in starem železu, zadostuje za odvijanje celotnega procesa in ogretje proizvedenega surovega jekla na dovolj visoko temperaturo. Zato pa ne sme biti v vložku prevelika količina starega železa, ker sicer nastala toplota le

bi zadostovala. Ko je proces končan, obrnemo konverter na drugo stran, raztaljeno jeklo vlijemo v ponovco in dodamo potrebne zlitine. Posamezne faze procesa z ozirom na obračanje konvertorja vidiš iz skice.

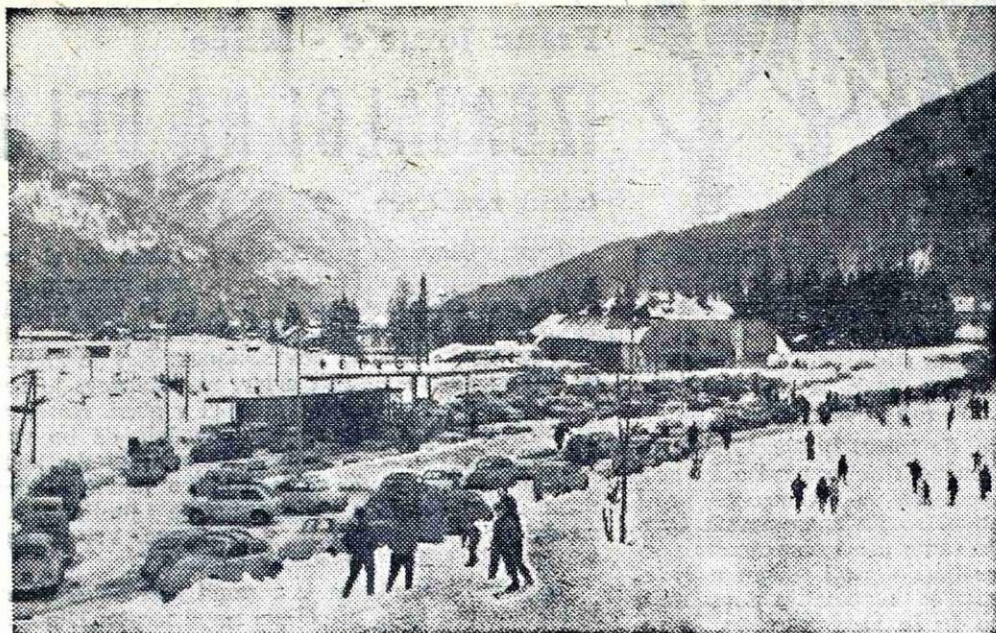
Peter: Rad bi še slišal, kakšne zmogljivosti imajo ti konvertorji?

Oče: Kisikovi konvertorji imajo izredno veliko zmogljivost, ki se ne da primerjati z zmogljivostjo Siemens-Martinovih peči. Prve kisikove konvertorje, ki so jih zgradili pred desetimi leti, so lahko založili z vložkom 30—50 ton. Danes gradijo konvertorje v katere lahko založijo tudi do 300 ton vložka. Sam proces pa traja od 30 minut do 1,5 ure, od-

visno od velikosti konvertorja in še nekaterih drugih faktorjev, ki za najin pogovor niso važni. Ravno v tem kratkem času, ki je potreben za izvedbo procesa, je vsa velika prednost kisikovih konvertorjev, ker na ta način dosega zelo veliko proizvodnost. Za primer samo preprost izračun. Konverter z vložkom 200 ton proizvede v eni uri 200 ton surovega jekla. Siemens-Martinova peč z enakim vložkom proizvede takšno količino jekla v 6 do 8 urah. V teh številkah je vidna vsa velika prednost kisikovih konvertorjev z oziroma na njihovo veliko proizvodnost in s tem tudi odgovarjajoče nizko ceno proizvedenega surovega jekla.

Peter: Ali ima katera železarna v naši državi že kisikove konvertorje?

Oče: Zaenkrat še ne. Prva jih bo imela nova železarna v Skopju, ki bo proizvajala surovo jeklo za svoje valjarne samo v kisikovih konvertorjih. V prihodnjih letih jih nameravajo zgraditi tudi v železarnah Zenica in Smederevo, za našo železarno pa sem ti že povedal. S tem mislim, da lahko za danes zaključiva.

PA BREZ ZAMERE

Še nekaj dni pa bo sneg zapadel železniško progo Jesenice—Planica. Po zgornjesavski dolini ne bo več pihala parna lokomotiva in vlekla za seboj nekaj potniških vagonov z nekaj sto delavci in dijaki, ali razporeženimi smučarji, ki komaj čakajo, da se spuste po idealnih smučiščih te idilične doline. Pred nami so važna športna tekmovanja, kakor FIS-A v Kranjski gori, Planica 66, ki bo letos imela še poseben pomen in organizatorji pričakujejo rekorden obisk ter udeležbo. Vprašujemo se, kako spraviti vse te potnike v dolino. Že med novoletnimi prazniki je bilo v Gozd Martuljku, Kranjski gori in Planici zelo težko najti prostor za parkiranje. Kolone avtomobilov so se pomikale s polževo hitrostjo, v Kranjski gori pa je prišlo tudi do večjih zastojev, pri katerih so bili tudi organi Milice brez moči. To vsekakor ni vzpodbudno in je vprašanje, kako nam bo uspelo ta problem rešiti v prihodnje. Verjetno bi morali z odlokom o ukinitvi prometa na tej progi le počakati toliko časa, da bi uredili sedanjo ali zgradili novo cesto.

P. K.

Dotrajana stanovanja

Zavod za stanovanjsko izgradnjo, sedaj Stanovanjsko podjetje, je v mesecu decembru lanskega leta, izvedel popis vseh stanovanjskih zgradb in točkovanje ter popis stanovanj, ki so last družbene imovine. Popis naj bi služil za določitev sedanje vrednosti zgradb in določitev nove stanarine.

Popisovalci, ki so bili določeni za posamezne popisne okoliše so naleteli pri stanovalcih in pri predstavnikih hišnih svetov na razumevanje in pomoč, seveda če izvajamo posamezne primere. Prepričali so se, da nekateri hišni sveti najskrb-

neje upravljajo stanovanja in okolico zgradbe. Seveda so tudi nasprotni primeri in tu je opaziti propadanje zgradb, ker nihče ne skrbi za najnujnejša popravila.

Popisovalci so se lahko tudi prepričali, da stanujejo delovni ljudje v razpadajočih stavbah, ki niso več primerne za bivališča in da iste nimajo niti vode ne stranišč.

(Primer v »Črni vasi« na Blejski Dobravi.) Ob nalivih jim teče voda v stanovanja, ker so strehe in žlebovi dotrajani, okolica je blatna in zanemarjena, ker so te stavbe v neposredni okolici skladišča koksa. Sicer je baje v programu, da se postopoma stanovalci teh zgradb preselijo v boljša stanovanja, kar bi bilo vsekakor zaželeno.

OBVESTILO

ZDRUŽENJE BORCEV NOV — krajevna organizacija Podmežaklja, obvešča vse svoje člane, da bo občni zbor 14. 1. 1966 ob 17. uri v prostorih Krajevne skupnosti Podmežaklja, Mencingerjeva ul. 1. Vabi odbor

Ponovno:

»Pa brez zamere«

V 51. številki »Železarja« je H. S. pisal v sestavku z naslovom »Pa brez zamere« o otroškem vrtcu »Angelce Ocepke« na Plavžu. Naš stanovanjski blok stoji tik ob tem vrtcu, zato sem se odločila za odgovor.

Problem tega vrtca ne bi omenjala. Znani so nam in o njih so razpravljali na zadnji občinski konferenci SZDL. Vem, da se osebje vrtca trudi, da v razmerah, kakršne so, varuje in vzgaja nad 100 otrok.

Krivično pa se mi zdi, ko omenja pisec članka neurejenost igrišča, bližnje in daljnje okolice in polomljene rekvizite. Na lastne oči sem videla, da so delavci v preteklem letu rekvizite popravljali. Doktor so jih uporabljali otroci iz vrtca, je bilo v redu, toda poleti med počitnicami so v popoldanskem, večernem in nočnem času navlili nanje večji in odrasli otroci. Neusmiljeno so zagrnjali prazne in polne gugalnice visoko v zrak, da so se zaskočile in polomile. Malčke so odganjali proč, jim sedez mazali s katranom in če se je kdo od nas stanovalcev ogledal z balkona ter jih opozajal, so ga nagnali z neprimernimi izrazi. Razumljivo je, da osebje vrtca ni dolžno pozno zvečer in ponoči paziti na rekvizite. Pomagala bi samo močna in visoka ograja ter zaklenjena vrata na igrišče. Toda že večkrat je bilo govora, da je tukaj vrtec samo začasno, zato menda ograje ni.

Pisec ima prav glede neurejenosti bližnje in daljnje okolice Plavža. Stanovalci našega bloka — Tavčarjeva 3 — smo imeli pred leti ob zemljišču, na katerem je vrtec, nekaj skromnih gredic. Z odlokom občine pa smo jih morali opustiti zaradi »urejanja naselja«. Če je torej lepše videti meter visok plevel sedaj na tem kraju, v katerem se lahko skrivajo otroci

— prosim! Malo smo pač zaradi takih stvari vsi skupaj zamorjeni, malo pa malomarni. Mislim, da je potrebna za ureditev okolice pač močna in trdna odločitev pristojnega foruma, pa bi se tudi stanovalci sami zganili.

Najbolj me je zbedel konec sestavka, ki omenja starše na Plavžu, ki so »proti ostalim verjetno v povprečju bolj finančno situirani in imajo višji standard, kar neizpodbitno dokazujejo dolge vrste garaž. Toda kaj, ko je pa skrb za fička, za garaže, za pralne stroje in ostale sodobne industrijske izdelke močnejša od skrbi za otroke in njihove pogoje življenja v vrtcu!« — Na kakšen način naj tu doprinesemo svoj delež starši? Ali niso za vzdrževanje teh domov in igrišč sredstva določena v proračunu krajevnih skupnosti? Menim, da ne pričakujete od nas staršev, da bomo iz naših prihrankov namesto za vse našete dobrine sodobnega standarda »vrgli skupaj« za novo gugalnico, vrtiljak, tobogan, ki jih bodo v nekaj dneh polomili mladoletniki, brez čuta za družbeno lastnino. V teh letih smo se že lahko prepričali, da imamo skoraj vsi za pridobivanje in čuvanje osebne lastnine veliko več sposobnosti in čuta kot pa za skupno last. Na žalost je tako in ne vem, kdo se od koga uči — mi od mladoletnikov, ali oni od nas.

Pa brez zamere!

Vera Dolenc

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru predelovalnih obratov se toplo zahvaljujem za denarno pomoč v času bolezn.

Vera Skrt

Razvoj meščanske šole

Oris zgodovine jeseniškega šolstva

Med šolskim letom je kljub ustaljenosti nastala sprememba: 11. februarja je namreč umrl prvi ravnatelj jeseniške meščanske šole Ivan Magerl, rojen 4. novembra 1880 v Trstu; po ljudski šoli je obiskoval meščansko šolo v Krškem, se vpisal na učiteljsko, služboval sprva na osnovni šoli, nato kot strokovni učitelj na meščanski šoli v Krškem; poleg strokovne izobrazbe se je poglobil posebno v jezikoslovne študije; poleg materinščine in nemščine je obvladal staroslovanščino in ruščino, francoščino in italijanščino, študiral pa še latinščino in celo arabščino. Bivši de-

želni zbor Kranjske mu je dal podporo, da je svoje študije dopolnjeval na nekem francoskem vseučilišču. Kot avstrijski vojak je bil na soški in ruski fronti, kjer ga je vojaška služba tako živčno razvala, da je večkrat moral na bolniški dopust, v zdravilišče in v bolnico.

Nekaj mesecev ga je nadomestoval strokovni učitelj Jakob Gospodarič, nato pa je bil strokovni učitelj Franjo Klavara imenovan za vršilca dolžnosti ravnatelja, kar je bil vse do konca leta 1935.

Zavod je nadzoroval ministrski poslanec dr. Simon Dolar, ki je bil

tudi navzoč pri popravilih in končnih izpitih.

Med počitnicami so vso notranjščino stavbe prebelili in prepleskali, ob cesti pa so zgradili prepotrebno kamnito škarko z leseno ograjo.

Učiteljstvo je sodelovalo pri drugem ljudskem štetju (prvo je bilo leta 1920) na Jesenicah, 1. aprila 1932. Iz razpredelnice v šolski kroniki, ki jo je po uradnih podatkih sestavil v. d. ravnatelj Franjo Klavara, naj navedem le nekaj števk: jeseniška občina je takrat štela 6383 prebivalcev (3195 moških in 3188 žensk); samih Jeseničanov je bilo kar 5079 (2544 in 2535), Hruščanov 888 (444 moških in prav toliko — 444 žensk!) Sveti križ (Planina pod Golico) 298 (154 in 144), v Plavškem rovtu pa je prebivalo natanko 100 vaščanov (53 in 47); tujih državljanov je bilo 240 (leta 1920 pa celo 790!), nemške narodnosti 112, drugih narodnosti pa 38. Za primerjavo s prejšnjimi in današnjimi podatki pa še: na Jesenicah 410 stano-

vanjskih hiš s 1243 družinami, na Hrušci 68 stanovanjskih hiš s 192 družinami, pri Sv. križu 56 hiš in 64 družin, v Plavškem rovtu 17 hiš in 21 družin; v občini torej skupno 551 stanovanjskih hiš z 1520 družinami. Domačih živali pa je bilo samo na Jesenicah: konjev 53, govedi 112, prašičev 114, ovac 14, koz 64, perutnine 573 in 79 panjev čebel!

In še en podatek! Leta 1929 so bile Jesenice proglašene za mesto. Ali so to res že bile?

Trinajsto šolsko leto 1932-1933

Trinajsto šolsko leto — 1932/33 — se je začelo 6. septembra, končalo pa že 25. junija zaradi velikega pokrajinskega izleta Sokola kraljevine Jugoslavije. Vpisalo se je 300 učencev (144 in 156), ob vpisu pa je bila neprijetna novost — šolnina; državna oblast je namreč predpisala šolnino in to na

Uspela akcija Rdečega križa za poplavljenice v Pomurju

Znano je, da so poplave v lanskem letu v Hrvatski in Sloveniji povzročile veliko materialno škodo. Kot vedno doslej je tudi tokrat bila organizacija Rdečega križa pripravljena, da pomaga prebivalcem poplavljenih področij z zbiranjem pomoči. Že sredi poletja je Rdeči križ preko občinskih odborov in osnovnih organizacij organiziral veliko akcijo po vsej Sloveniji. Tudi na Jesenicah je občinski odbor Rdečega križa začel z zbiranjem pomoči že v avgustu. Akcija za prizadete prebivalce Pomurja je trajala vse do decembra, aktivisti Rdečega križa pa so v tem času zbirali obleko, pohištvo, živila, razne druge predmete ter denar.

Občinski odbor Rdečega križa je že analiziral potek akcije in zbral potrebne podatke ter ugotovil, da je akcija na področju naše občine lepo uspela. Uspeh akcije je še večji, če jo primerjamo z nekaterimi prejšnjimi podobnimi akcijami, ki jih je prav tako organiziral Rdeči križ. Da bi akcija potekala organizirano in v redu, je Občinski odbor Rdečega križa na Jesenicah v vseh večjih krajih naše občine organiziral zbirne centre. Aktivisti Rdečegakriža so zbrali 1628 kg oblačil v skupni vrednosti 5.348.500 dinarjev, razen tega pa še 102 kosa pohištva v vrednosti 758.500 dinarjev ter ostali material v vrednosti 130.000 dinarjev in 1.017.000 dinarjev v gotovini. Tako so aktivisti

Rdečega križa zbrali pri naših občanah pomoč v materialu in denarju v vrednosti 7.800.000 dinarjev.

Zanimivi so tudi podatki, kako je potekala akcija v posameznih osnovnih organizacijah Rdečega križa v naši občini. Na terenu Plavž so zbrali 1.680.000 dinarjev, na Javorniku 800.000 dinarjev, na terenu središče Ukova 600.000 dinarjev, Podmežakljo, na Blejski Dobravi in v Zirovnici po 400.000 dinarjev, v Kranjski gori 350.000 dinarjev, v Ratečah 300.000 dinarjev in na Hrušici 264.000 dinarjev. Osnovna organizacija Rdečega križa v Mojstrani in pionirji osnovne šole »Toneta Čufarja« pa so zbrano pomoč poslali direktno v Pomurje in

sicer 264.000 dinarjev v gotovini ter raznega materiala v vrednosti za 680.000 dinarjev.

Občinski odbor Rdečega križa na Jesenicah je iz krajev, kamor so poslali pomoč, že dobil več zahvalnih pism. Prebivalci Dokležovja v svojem pismu med drugim pravijo, da jih je prijetno iznenadila požrtvovalnost pri zbiranju pomoči za poplavljenice v Pomurju. Tudi njihova vas je bila med močno prizadetimi, saj je podivjana Mura vdrala v hiše in poplavlila polja ter povzročila veliko materialno škodo. Ob zaključku svoje zahvale prebivalci te vasi prosijo organizacijo Rdečega križa, da njihovo zahvalo sporoči vsem darovalcem pomoči. Podobnih zahval je bilo še več.

S to akcijo je organizacija Rdečega križa ponovno dokazala, da je pripravljena pomagati ob vseh morebitnih elementarnih nesrečah, naši občani pa so dokazali svojo humanost in požrtvovalnost, saj niso pomišljali in so prispevali po svojih močeh, ko so jih obiskovali aktivisti Rdečega križa na domu.

- or

Na osnovni šoli »Toneta Čufarja« so podmladkarji Rdečega križa zbrali za poplavljenice v Pomurju 184.848 dinarjev in oblačil v vrednosti za 400.000 dinarjev. Prav tako so se potrudili podmladkarji na osnovni šoli »Prežihov Voranc« in zbrali 48.000 dinarjev ter oblačil v vrednosti za 319.000 dinarjev.

Novoletne čestitke

Kolektivu Železarne Jesenice želim srečno novo leto z željo, da bi bili čim bolj uspešni pri izpolnjevanju letnega plana.

Jože Jalen
V. P. 3945-29/2 VE-4
Sarajevo

Kolektivu Železarne Jesenice, posebno pa sodelavcem z OTK, želim srečno novo leto in še veliko uspehov v delavskem samoupravljanju

in nadaljnji izgradnji socialistične Jugoslavije.

Branko Trojar
V. P. 3743/13
Kraljevo

Nekdanjim sodelavcem z energije želim srečno novo leto in veliko delovnih uspehov! Obenem pozdravljam vse upokojece svoje sovrstnike in jim želim srečno novo leto!

Stefan Horvat
upokojenec — Mokronog

Občinski odbor Rdečega križa na Jesenicah se iskreno zahvaljuje vsem osnovnim organizacijam in podmladkarjem RK, ki so pripomogli, da je akcija za zbiranje pomoči poplavljenic v Pomurju lepo uspela. Prebivalci naše občine so bili tudi tokrat pripravljeni, da pomagajo ljudem v Pomurju, ki so zaradi poplav utrpeli veliko materialno škodo, organizaciji Rdečega križa pa omogočili, da je humano in človekoljubno nalogo v celoti izpolnila.

Občinski odbor RKS, Jesenice

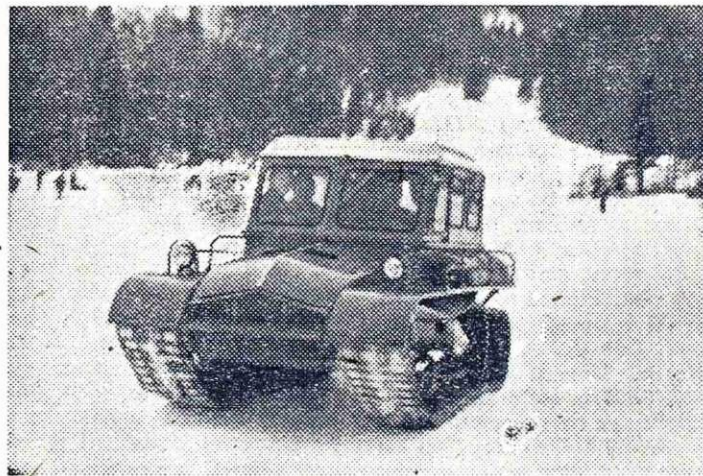
ČESTITKA

Delovnemu kolektivu Železarne Jesenice želim srečno in uspešno polno novo leto 1966!

Anton Belina
V. P. 5920/12 B
Sombor

STROJ ZA TEPTANJE SNEGA V KRANJSKI GORI —

Uprava podjetja »Žičnica« v Kranjski gori je dobila težko pričakovani stroj za teptanje snega. V notranjosti vozila je prostora za šest ljudi. Vozilo poganja 1500 kubični VW motor. Premaguje lahko vzpon do 39°. Vozilo bodo uporabljali tudi za prevoz turistov na Vršič in razne skijoringe v okolici Kranjske gore. Na naši sliki vidite stroj na poizkusni vožnji na smučiščih Vitranca.

osnovi potrdila o višini neposrednih davkov, ki jih plačujeta oče in mati skupaj pa tudi otrok sam, če je imel premoženje. Brez takega davčnega potrdila se ni mogel vpisati noben učenec na meščansko šolo; davčna potrdila so izdajali državnim, banovinskim in samoupravnim uslužbencem ter upokojevcem tisti uradi, ki so jim nakazovali mesečne prejemke; tovarniškim uslužbencem je potrdila izdajal tovarniški blagajnik, ostalim davkoplačevalcem pa davčne uprave. Prošnjo so morali kolkovati z 10 dinarji, priložiti pa še kolek za 20 dinarjev za davčno potrdilo. Kdor pa ni imel premoženja in ni plačeval davkov, ta je moral predložiti potrdilo o siromaštvu — to pa brez kolkov; kolkovano negativno potrdilo davčne uprave pa je moral predložiti oni, kdor ni imel predpisanih davkov in ne potrdila o siromaštvu! Za odmero šolnine na meščanskih šolah je služila tabela o letnih zneskih neposrednih davkov in sicer: oproščen šolnine je bil do 800 din. od 800 do 1000 di-

narjev je znašala šolnina 37,50 dinarjev, od te vsote pa v razponih do 300 dinarjev za zneske neposrednih davkov od 1.000 do 10.000 dinarjev.

Končni izpit je opravilo 22 absolventov (13 učencev in 9 učenek); ti so v začetku julija napravili izlet na Sušak in v Bakar, kjer je imelo žensko društvo »Kolo jugoslovanskih sester« svojo počitniško kolonijo, prvo ob morju. Poleg že omenjenih državnih in cerkvenih praznikov pa so praznovali še spominske dneve: dvajsetletnico bitke pri Kumanovem, Francoski in Materinski dan, treh škofov — stoletnico rojstva Antona Martina Slomška, Josipa Juraja Strossmayerja in pravoslavnega svetnika Savo ter Vidov dan — obletnico bitke na Kosovem polju. Poleg predavanj o varčevanju in sokolskem tisku je Podmladek Jadranske straže (prvič omenjene v šolski kroniki, op.) priredil dvojce predavanj s skioptičnimi slikami o našem Jadranu — poverjenica PJS je bila Anica Turković, medtem ko je Pavla Peternelova vodila Pod-

mladek Rdečega križa, ki je skrbel za revne učence ter jih obdaroval ob božičnici. PRK meščanskih šol Jesenice, Tržič in Škofja Loka je priredil maja veliko, slavnostno akademijo jo v Škofji Loki. V tem šolskem letu sta bila prvič dva roditeljska sestanka ob veliki udeležbi staršev ki so z zanimanjem sledili predavanjem in razgovoru o splošnih vzgojno-šolskih problemih zlasti pa o povečanju šolskega poslopja o čemer so odposlali spomenico mestnemu županstvu.

Zaradi davič in škrlatinke so morali razkužiti učilnice, ostale šolske prostore pa so temeljito očistili. Učenci so pričeli sistematično urejati in lepšati šolski vrst, ki je bil dotlej precej zanemarjen.

Spremembe v učiteljskem zboru ni bilo, zavod pa je nadzoroval ministrski odposlanec Karel Sovré.

Štirinajsto šolsko leto — 1933/34; vpisalo se je 371 učencev (177 in 194); zaradi dviga števila vpisanih učencev so bili razredi — verjetno osem — prenatrpani, zlasti oba druga razreda,

ministrstvo prosvete v Beogradu pa je na številne pismene prošnje in ustne intervencije pri banski upravi v Ljubljani šele 10. aprila 1934 odobrilo tretjo vzporednico k drugemu razredu (II. c), hkrati pa nastavilo novo učno moč Antonijo Artel.

Ker so še vedno primanjkovali tri učne moči, so pouk morali zreducirati za 30 učnih ur tedensko, čeprav so posamezni učitelji (ministrski dekreti so jih imenovali nastavniki — od srbohrvatskega izraza — nastava — pouk op.) poučevali tudi do 27 ur tedensko; zato je ravnatelj pošiljal številne prošnje, da bi namestili nove — nastavnike, a zaman.

Cetrti razred je končalo 45 učencev, končni izpit pa je opravilo 43 absolventov; ti so kot jadranski stražarji (člani PJS) odšli na končni izlet na Sušak pod vodstvom nastavnice Zofije Zvan. Med šolskim letom je bilo več spominskih predavanj; o septembrskih dogodkih leta 1903, o miru, o varčevanju, o Jadranski straži in protituberkulozni ligi, o srbskem pesniku

Proti neosvojeni gori

(Nadaljevanje)

Začeli smo ravnati prostor za šotore. Ko so prispeli šerpe, je bilo vse pripravljeno. Slabo uro pozneje se zadovoljni vračamo. T2 stoji! Sredi popoldneva smo spet v T1, kjer nam Ljubo pripravi čaj, ter pove, da so včeraj prišli v bazo Jozva, Marko, Jože in Zoran, šerpa Pembo in 20 nosačev. Torej smo po daljšem presledku spet vsi zbrani.

Malo pred mrakom smo v bazi, kjer pozdravimo prijatelje. Sedaj, ko se je delo pričelo, bo le malo časa za pogovore. Odločili smo se, da bomo bazo preselili višje, v T1, zato smo se z Nelkejem dogovorili, da nam bo poskrbel nosače in jake, ki bodo prenesli opremo in hrano. Naslednji dan so Metod, Tone in Cic odšli s šerpami proti T1, da bi dokončno opremili T2. Za njimi pa nosači, ki prenašajo tovor v novo bazo. Dosedanji T2 smo tako preimenovali v T1.

14. septembra gre karavana nosačev spet proti prejšnji bazi in z njim Jozva, Zoran, Jože in Marko. Pod večer se vrnejo. Ljubo in Cic sta prespala v T1 in zjutraj našla prehod mimo serakov preko razpoka na plato. Sredi dneva sta na koncu platoja v višini 5.000 m določila prostor za T2 in se vrnila. 17. septembra smo prejšnjo bazo v celoti preselili v nekdanji T1. Na moreni ledenika sredi serakov in ogromnih klad stoji kuhinja, skladišče in pet velikih šotorov. Od tod bomo sedaj odhajali proti gori. Proti dolini se bomo vračali le, ko bo vse končano. Dober mesec dni bomo preživeli višje kot je Mont Blanc.

Po radiu smo zvedeli veselo vest. Prehod na sedlo pod seraki in preko razpoka je mogoč. Odkrili so ga Girmi, Džordži, Tone in Metod. V višini 6.200 m so uredili skladišče in se na večer mimo T2 vrnili v T1. Oba šerpa pa sta se še pred temo vrnila k nam.

Napovedala sta sneg in res zjutraj so bili šotori obteženi s snegom, ki je še vedno naletaval. Premočena in utrujena sta se pred kosilom vrnila iz T1 tudi Tone in Metod, tam pa sta ostala Tonač in Pablo.

Naslednje jutro je spet lepo vreme. Z Markom sva odšla v T1, kjer sta bila že Ljubo in Cic. Na večer smo po radiu zvedeli novice s sedla. T3 je postavljen in nocoj bodo v njem prespali Tonač, Pablo in šerpi Karma in Dajta. Zjutraj z Markom zapustiva šotore. Daleč desno na platoju opaziva Cica in Ljuba, ki sta namenjena v T3, da jutri nadelata pot v strmini nad njim in poiščeta prostor za T4. Opočdan tudi z Markom prispeva k T2, ki je napol zasut s snegom. Odloživa prineseno robo, urediva oba šotorčka in se popoldan vrneva v T1. Kmalu so za nama včerajšnji prebivalci T3. Naslednji dan sva dopoldan sestopila v bazo in zvedela, da sta Ljubo in Cic nadelala pot proti T4, ki naj bi bil 6.400 m visoko.

Dan pozneje sva z Markom spet na poti proti T1, kjer sta že Cic in Ljubo ter Jozva in Jože. Jutri nas bo s šerpami vred kar precej na poti proti T2 in proti T3. Toda zjutraj se zbudimo v nenavadnem miru. Šotori so pokriti s snegom in jih ne stresa veter kot ponavadi. Krepko sneži. Na večer se vrnejo s sedla tovariši iz T3. Naslednjega dne se vsi umaknemo v bazo, ki je polna do zadnjega kotička, tabori pa samevajo. Četrty dan odidemo z Ljubom, Tonačem in štirimi šerpami proti T1, da bi obnovili gaz in ponovno usposobili taborišča. Pozno popoldan smo v T1, ki je zamejeno in zasuto s snegom. Dva dni je dela, da ga spet pripravimo za bivanje, da obnovimo skladišče materiala za višja taborišča.

Ves dan smo potem gazili do T2, ki je bilo popolnoma uničeno kot tudi T3 na sedlu. Sneg in veter tod ne prizanašata.

(Nadaljevanje prihodnjic) Eden izmed naših nosačev

Novoletni obisk pri dramski sekciji v Žirovnici

Tik pred novoletnimi prazniki je naš sodelavec Jože Vindišar obiskal igralsko skupino v Zabreznici, kjer so se pripravljali na premiero »Sneguljčice«, ki so jo uprizorili ob novem letu. Svoj obisk je takole opisal:

»Ker so te dni po vseh kulturno prosvetnih društvih oziroma dramskih sekcijah pripravljalo na čim lepše praznovanje novoletne jelke, me je zanimalo, kako bodo svoje vaščane razveselili člani dramske sekcije DPD Svoboda »France Prešeren« v Žirovnici. Radovednost me je pripeljala do male, toda lepo urejene dvorane v Zabreznici. Že pri vstopu sem bil presenečen, kajti pretesni prostori

so bili polni igralcev. Na odru so imeli generalko za novoletno premiero »Sneguljčice«, v garderobi pod odrom pa so imeli sestanek, na katerem so se menili o sprevedu dedka Mraza. Skratka, bili so v taki delovni vnemi, da skoraj niso imeli časa za razgovor. Najprej sem se pogovarjal z režiserjem Cirilom Vistrom, ki se že dolgo časa vsak večer vozi z Jesenic v Zabreznico in pozno ponoči vrača domov. Tov. Ciril ima težave pri svojem delu, saj je poleg režiserja tudi masker, scenograf, kostimograf itd. Prav tako ima malo prostora za režijo, kadar režira odsko delo, ki zahteva več igralcev. Te težave tov. Vister premošča s

svojo izredno dobro voljo in veseljem do gledališkega dela. Tudi igralci, ki so doma v Žirovnici in v okolici ter zaposleni v raznih podjetjih kot v železarni, Elanu, Zapužah in celo v Iskri, so zelo poštvalni. Vsak večer disciplinirano obiskujejo vaje, poleg igranja na odru pa tudi s prostovoljnimi urami opravijo vsa tehnična dela, ki so potrebna za kakršnokoli premiero. Tudi tov. Peter Sitar, ki je bil več let predsednik DPD Svobode iz Žirovnice, sedaj pa je predsednik dramske sekcije, veliko pomaga pri delu in razvoju zabreznškega gledališča. Igralci pravijo, da skoraj ni večera, ko ne bi bilo tov. Petra med njimi. Če je

potrebno, mu ni zamalo prodajati in trgati vstopnice pred predstavo. Tov. Peter je povedal, da samo z lastnim delom in idealističnimi načeli vodi svoje sodelavce. Zelo sem bil presenečen, ko sem v dvorani srečal toliko mladih obrazov, saj samo pri igri sodeluje 50 mladih, od tega najmanj polovico pionirjev z osnovne šole Žirovnica. Veliko od njih je nastopilo prvič, zato gre režiserju še posebna pohvala, saj je delo z novinci še posebno težavno.

Takoj po novem letu bodo v Žirovnici ustanovili pionirsko dramsko skupino, k sodelovanju pa povabili tudi mlade pedagoge z osnovne šole.

in črnogorskem vladiki Petru Petroviću Njegošu, o obletnici smrti Zrinjskega in Frankopana ter o gorenjskem čebelarju Antonu Janši.

Med letom so kupili kompletno opravo za en razred in sicer 12 miz in 42 stolov, ki jih je — kot najnižji ponudnik — izdelal jeseniški mojster Franc Šlibar. Občina je med počitnicami zgradila ob hudourniku Ukova sto metrov dolg obrambni zid s čemer je šola pridobila precej kvadratnih metrov nove površine za svoj šolski vrt, ki ga je jeseniški mojster Jože Novak ogradil z novo ograjo za 46.000 dinarjev.

Po občinskih volitvah dne 15. oktobra 1933 je bil imenovan nov upravni odbor meščanske šole, v katerem so bili zastopniki občine Jesenice: dr. Ernest Rekar, industrijec kot predsednik, poslovođa je bil v.d. ravnatelj Franjo Klavžar, blagajnik železniški poduradnik Anton Peršič, odbornik pa lekarnar Jože Žabkar in zdravnik dr. Frančišek Kogoj; občino

Koroška Bela sta zastopala tovarniška delavca Franc Mohorič in Jože Štravs, medtem ko je tovarniški delavec Anton Rekelj zastopal občino Gorje, ki je takrat segala do Save Dolinke, tako da je Podmežaklja spadala še k občini Gorje (vse do nacistične okupacije l. 1941 op.).

Roditeljskega sestanka ni bilo, ker je ministrstvo prosvete odobrilo ustrezna pravila šole konec junija. Šolo je nadzoroval ministrski poslanec Pavel Kunaver.

Petnajsto šolsko leto — 1934/35 —; prve dni septembra se je vpisalo 360 učencev (181 in 179), med letom jih je izstopilo pet, četrty razred pa je končalo 41 učencev. Pouk je bil v začetku šolskega leta v vseh razredih reduciran, ker so nove učne moči bile nameščene šele sredi novembra in decembra in sicer: absolventa VPS Antona Costa in Ljudmila Žigon, za telovadbo pa učiteljica Nada Klavžar in učitelj Gabrijel Zemlja, higieno v III. in IV. razredu je pou-

čeval zdravnik dr. Frančišek Kogoj, verouk pa kaplan Leopold Govekar. Ker je v prvem polletju odpadlo več učnih dni, so prvi semester zaključili šele 31. januarja, drugi semester pa na Vidov dan 28. junija 1935; četrty razred je uspešno končalo 41 učencev od 45, končni izpit pa je opravilo 36 učencev od 38, ki so se bili zanj prijavi.

Ministrstvo prosvete je z ukazom S(rednja) n(astava) št. 983 z dne 15. maja 1935 nazvalo jeseniško meščansko šolo: Državna meščanska šola »dr. France Prešeren«; ta naziv je črkoslikar Viktor Urbar napravil na poslopju ob cestni strani; odtlej se je jeseniška meščanska šola imenovala po našem najboljšem pesniku in geniju, rojenem v vrbi »Pri Ribičevih«. Meščanska šola je bila namreč edina višje-organizirana šola v okraju Radovljica (gimnazija in druge srednje šole na Jesenicah so bile ustanovljene šele po osvoboditvi leta 1945, op.).

Šolski kronist je zapisal, da je v prvem polletju (v oktobru, op.) odpadlo mnogo delovnih — učnih dni: šolska mladina se je namreč udeležila številnih žalnih svečanosti v spomin kralja Aleksandra Karadjordjevića, ki je bil ubit med atentatom dne 9. oktobra 1934 v Marseillu. »Dne 14. oktobra je bil na kolodvoru sprejem novega kralja Petra II., ki se je vračal iz Anglije v svojo domovino. Poseben vlak je pripeljal skozi karavanski predor; na peronu so pričakovali mladega kralja mnogi ministri, senatorji, narodni poslanci in razne uradne osebe. Mladina osnovne in meščanske šole je delala ob progi špalir.«

Upravni odbor se je trudil, da bi šolsko poslopje povečali, ker je primanjkovalo šolskih prostorov — učilnic, kabinetov, toda občina je bila finančno prešibka, da bi zmogla nova bremena.

Zavod je nadzoroval ministrski poslanec Josip Gorišek, ravnatelj meščanske šole v Trzinu.

Jože Tomažič

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

8. in 9. januarja nem-jug. barvni CS film KRALJ PETROLEJA, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri

10. januarja nemški barvni film FREDDY POD TUJIMI ZVEZDAMI, ob 17. in 19. uri

11. in 12. januarja ameriški film SOJENJE V NURNBERGU, ob 17. in 20. uri

13. januarja ameriški barv. CS film DAI, DA SE LJUBIMO, ob 17. in 19. uri

14. januarja italijanski film UČITELJ IZ VIGEVANA, ob 17. in 19. uri

15. januarja francoski barv. CS film VITEZ DE PARDELAINE, ob 17. in 19. uri

Kino »PLAVŽ«

8. in 9. januarja ameriški film SOJENJE V NURNBERGU, ob 17. in 20. uri

10. in 11. januarja nemško-jug. barvni CS film KRALJ PETROLEJA, ob 18. in 20. uri

12. januarja ameriški barv. CS film DAI, DA SE LJUBIMO, ob 18. in 20. uri

13. in 14. januarja ameriški film AMERISKA VESELA PARADA, ob 18. in 20. uri

15. januarja sovjetski barv. film ZVEZDE NA LEDU, ob 18. in 20. uri

Kino ŽIROVNICA

8. januarja nemški barvni film LJUBEZEN NA RAZPOTJU

9. januarja francoski CS film ZLATI TRIUMF

12. januarja nem-jug. barv. CS film KRALJ PETROLEJA

15. januarja ameriški film SOJENJE V NURNBERGU

Kino DOVJE

8. januarja francoski CS film ZLATI TRIUMF

9. januarja nemški barvni film LJUBEZEN NA RAZPOTJU

13. januarja nem-jug. barv. CS film KRALJ PETROLEJA

15. januarja ameriški film AMERISKA VESELA PARADA

Kino KOROSKA BELA

8. januarja ameriški film AMERISKA VESELA PARADA

9. januarja ameriški barv. CS film RIO CONCHOS

10. januarja ameriški film SOJENJE V NURNBERGU

15. januarja italijanski film UČITELJ IZ VIGEVANA

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 7. januarja od 12. ure do 14. januarja do 12. ure

ZAHODNI DEL JESENIC: dr. Mihael Sajevec — Zdravstveni dom Jesenice, redna ordinacija vsak dan od 14. do 20. ure, razen sobote, ko ordinira od 7. do 13. ure.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Avguštin Tancar, Zdravstveni dom Jesenice, redna ordinacija vsak dan od 14. do 20. ure, razen ob sobotah od 7. do 13. ure.

Kino KRANJSKA GORA

8. januarja ameriški barvni CS film RIO CONCHOS

9. januarja ameriški film AMERISKA VESELA PARADA

13. januarja ameriški film SOJENJE V NURNBERGU

14. in 15. januarja nem-jug. barvni CS film KRALJ PETROLEJA

Gledališče

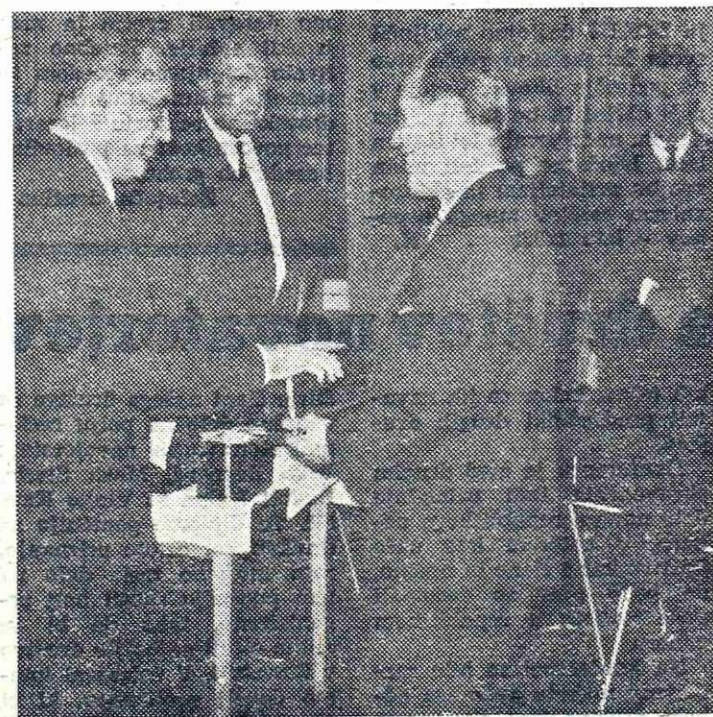
NEDELJA, 9. januarja 1966: Ben Minelli »VILINČEK Z LUNE« — pravljica. Predstave ob 15. in 19.30 uri.

Sprejem hokejistov pri direktorju železarne

Inž. Matevž Hafner je sprejel državne prvake v hokeju na ledu.

V četrtek zvečer je direktor Železarne Jesenice inž. Matevž Hafner sprejel člane HK Jesenice, ki so letos že

Predsednik HK Jesenice je hokejistom razdelil plakete, najstarejšim članom pa tudi manjša praktična darila

ŠPORT IN KULTURA

Gledališče Tone Čufar ob novem letu

Več kot 2500 parov otroških očk si je v tednu pred prazniki ogledalo pravljico Bena Minellija »VILINČEK Z LUNE«.

Jeseniški gledališki amaterji so pripravili to ljubko igrico z namenom, da razve-sele vse, saj jo je prevajalec, pokojni Herbert Grün, imenoval igrice za »staro in mlado«.

Delež prevajalca Herberta Grūna je predvsem v prikazovanju ljubkih otroških sanj, prvih spoznanj in tiste človeške naivnosti, ki ji pravimo »rosno mladoletje«. To je pravljica o resničnih ljudeh — otrocih, ki še ne skrivajo svojih razvad in svojega čistega otroštva. Pričara sanjski svet, svet, preko katerega otrok uresničuje svoje bistvo, svet svoje resnice, ko ga kruta spoznanja še niso od-tujila resničnemu svetu.

Glasbeno opremo je o-skrbela prof. Silva Gračnarje-va, sceno je zasnoval Bojan Cebulj, pravljico pa je zrežirala Stanka Geršakova.

Žal je predstava 3. januarja zvečer odpadla zaradi pre-majhnega števila gledalcev. Režijski stroški so preveliki, zato so morali petnajst naj-zvestejših prijateljev jeseniškega gledališča razočarati. Prošijo jih pa, naj tega ne zamerijo in si ogledajo igrice prihodnjo nedeljo, 9. januar-ja 1966 ob 15. ali 19.30 uri.

St

Športne brzojavke

● HK Jesenice je v nedeljo odpotovalo s Kompasovim avtobusom na enotedensko turnejo po Švici. Desetkratni državni prvak bo imel pred-vidoma štiri srečanja s tam-kajšnjimi prvoligaškimi klubi. Jeseničani so odpotovali v popolni postavi, manjkajo le igralci, ki so v JLA.

● Drsalno-kotalkarski klub Jesenice je začel z rednimi treningi, ki jih vodi priznani trener Peter Brlec iz Ljubljane. Po prvih treningih se je zelo pohvalno izrazil o naših drsalcih in omenil, da je opa-zil nekaj talentiranih posa-meznikov. Neutrudljivi funk-cionarji tega kluba pa se bo-jijo, če bodo našli potrebno podporo in razumevanje za nadaljnji razvoj te športne panoge.

● Košarkarji Jesenic so za-čeli redno trenirati v telo-vadnici osnovne šole Prežihov Voranc. Sestajajo se enkrat tedensko, kar je seveda pre-malo. Trenirati bi morali vsaj dvakrat tedensko, toda za to nimajo ustreznih pro-storov. Uprava šole jim je omogočila uporabljati telo-vadnico le v petkih, sobotah in nedeljah. V teh dneh pa se zvrstijo v telovadnici odboj-karji, plavalci in košarkarji. Da bi rešili ta problem, so za-prosili upravo TVD Parti-zan, naj jim za dve uri odst-opi svojo telovadnico. Prepri-čani so, da bo uprava TVD Partizan pomagala in jih rešila iz zagate.

Leto dni jeseniškega radia

V sredo, 5. januarja, je mi-nilo leto dni, odkar so pre-bivalec Jesenice in okolice lahko na radijskih sprejemni-kih na srednjem valu 200 m prvič slišali avizo »Triglav, moj dom«. Prvo leto je bilo za lokalno radijsko postajo zelo uspešno, saj so imeli kar 213 rednih in 8 izrednih od-daj, ali skupaj 25.043 minut programa. V oddajah so zelo pogosto obravnavali proble-matiko naše železarne in sko-raj ni bilo lokalnih poročil ali podobnih oddaj, da ne bi omenjali uspehov, ki so jih dosegli v posameznih delov-nih enotah. Prav tako so skozi vse leto spremljali delo organov delavskega samo-upravljanja, sindikalne orga-nizacije ter Zveze komuni-stov. Tako je jeseniški radio skrbel, da so bili občani spro-ti obveščeni o najnovejših dogodkih in problemih, s ka-terimi so se jeseniški žele-zarji srečevali pri svojem delu.

Ne bo odveč, če ob prvi obletnici poudarimo, da so veliko pozornost posvečali govornemu delu in sicer 11.445 minut, od tega odpade kar 2.533 minut na lokalna poro-čila, na oddajo jeseniške aktualnosti 493 minut ter na oddaje kulturno-prosvetne za-nimivosti in problemi 617 mi-nut. Da so bili občani kar najboljše seznanjeni s celotno problematiko naše občine, so v celoti prenašali potek kon-ference SZDL in Občinskega sindikalnega sveta, ter daljše odlomke iz lanske konference TK ZKS železarne.

Ob obletnici je predsednik Občinskega odbora SZDL Je-senice Pavel Lotrič govoril o vlogi, ki jo je opravil jese-niški radio v minulem letu in poudaril, da je le-ta v celoti opravičil zaupanje ter s svojimi oddajami prispeval, da je bilo obveščanje občanov o vseh aktualnih dogodkih in problemih solidno in hitro.

Zanimanje za oddaje Radia Jesenice je vedno večje, krog stalnih poslušalcev in sode-lavcev pa se bo še razširil, ko bo sprejem oddaj na nekate-rih področjih naše občine iz-boljšan.

-or-

ČESTITKA

Vsem delavcem Železarne Jesenice, želim srečno, vese-lo, zadovoljno novo leto 1966 ter čim več uspehov pri izpolnjevanju planskih nalog!

Mirko Smitek
V. P. 6592/32 VE-6
NIS — Srbija

JESENIŠKA KOMUNA in njeni problemi

Ustanovili so eno stanovanjsko podjetje

Osrednja točka dnevnega reda zadnje seje obeh zborov občinske skupščine v preteklem letu je bila razprava okoli ustanovitve stanovanjskega podjetja in ostalih problemov, povezanih s stanovanjsko problematiko.

Iz materiala, ki so ga imeli odborniki na voljo, so bili razvidni nekateri zanimivi podatki. Obe komisiji, ki sta bili imenovani s strani železarne in občinske skupščine, sta imeli važno in odgovorno nalogo pripraviti vse potrebno v zvezi z ustanovitvijo stanovanjskega podjetja v naši občini. Glavna razprava se je vrtela okoli vprašanja, ali ustanoviti eno ali dve (občina in železarna posebej) stanovanjski podjetji. Zakonski predpisi predvsem zahtevajo, da je potrebno pri ustanavljanju stanovanjskih podjetij ali samo enega podjetja v občini predvsem zasledovati cilj, da bodo lahko čim bolj ekonomično poslovali. Osnoven pogoj pri tem pa je, da bo podjetje razpolagalo s tolikšnim skladom stanovanjskih poslopij, ki mu bo omogočil čim bolj ekonomično in dobro poslovanje tako v interesu stanovalcev, kakor tudi samega sklada poslopij.

V naši občini imamo skupno 3100 stanovanj družbenega sektorja, od tega je lastnik železarna 1700 stanovanj, vsi ostali pa 1400. Razmerje med starimi in novimi stanovanji pa pokaže precej drugačno sliko, ker poseduje železarna 35 % starih in 65 % novih stanovanj, medtem ko imajo vsi ostali samo 30 % novih in 70 % starih stanovanj. Med ostalimi lastniki stanovanj prednjači občina Jesenice s približno 90 %, ostale organizacije, če ne upoštevamo železnice, posedujejo le manjše število.

Zanimiva je tudi razdelitev vrednosti starih in novih stanovanj, ki jo cenimo skupno na približno 10 milijard dinarjev (starih). Od tega so vredna stara stanovanja, ki jih je 1575, skupno okoli 1,7 milijarde in 1525 novih stanovanj 8,3 milijarde dinarjev. Iz tega sledi, da je razmerje števila starih in novih stanovanj 51 % : 49 %, medtem ko je razmerje vrednosti precej drugačno in sicer 83 % : 17 % v korist novih stanovanj.

Na podlagi teh podatkov sta obe komisiji analizirali možnosti za ustanovitev enega ali dveh stanovanjskih podjetij v občini. Ugotovili sta, da znaša samo prihranek pri upravnih stroških v slučaju, če ustanovimo eno podjetje, okoli 12 milijonov dinarjev (starih) letno. Poleg tega pa ima ustanovitev samo enega stanovanjskega podjetja še vrsto drugih prednosti. Med drugimi stanuje več kot 300 članov delovnega kolektiva železarne v stanovanjih, s ka-

terimi bi v slučaju ustanovitve dveh podjetij upravljalo »občinsko« podjetje, istočasno pa precej stanovalcev v stanovanjih železarne ni članov tega kolektiva. Tako bi prišlo do mnogih neprijetnosti zaradi boljšega ali slabšega položaja enega oziroma drugega podjetja, kar se stanovanjska fonda v obeh primerih precej razlikujeta z ozirom na vrednost stanovanj.

Z ozirom na vsa ta dejstva sta oba zbora občinske skupščine sprejela sklep, da ustanovimo v naši občini samo eno stanovanjsko podjetje, katerega ustanoviteljica sta Skupščina občine Jesenice in delavski svet železarne, ki je na svoji zadnji seji tudi sprejel takšen sklep. Za direktorja podjetja v ustanovitvi pa je do imenovanja direktorja na podlagi javnega razpisa imenovana inž. Zupancič — Marica Vičar.

Grafik Štefan Simonič je razstavljal

Likovna sekcija Svobode »Tone Čufar« na Jesenicah DOLIK je priredila v preteklem letu skupno 15 razstav različnih avtorjev in s tem znatno pripomogla k likovni vzgoji naših občanov in posebej še mladine.

Zadnji lanskoletni avtor, ki se je pred in med novoletnimi prazniki predstavil jeseniškimi ljubiteljem likovne umetnosti, je bil mladi grafik ŠTEFAN SIMONIČ, ki je bil rojen leta 1938 v Ptujju ter je leta 1960 končal ljubljansko šolo za umetno obrt. Pred Jesenicami je razstavljal samostojno v Kranju, Šabcu in Novem Sadu, medtem ko je na skupinskih razstavah sodeloval v Ljubljani, Kranju in na Bledu.

Avtor je za jeseniško razstavo pripravil 15 linorezov.

V zvezi s stanovanjskimi zadevami je obravnavala skupščina poleg drugega še eno vprašanje, ki je z ozirom na višino bodočih stanarin zelo važno za najemnike stanovanj. Določiti je bilo namreč potrebno vrednost točke, ki je ena izmed osnov za izračun stanarine. Vrednost točke je treba izračunati na podlagi cene gradbenih stroškov za 1 m² stanovanjske površine na dan 31. 12. 1964, kjer velja kot osnova dvosobno stanovanje s približno 54 m² površine. Izračun je pokazal, da je povprečna cena m² uporabne površine stanovanja na območju naše občine 96.587 dinarjev (starih) ali vrednost točke 966. Ker pa je treba vrednost točke zaokrožiti na celotnih 10 dinarjev, je Svet za krajevne skupnosti in stanovanjske zadeve predlagal skupščini vrednost točke 970 dinarjev. Odborniki so ta predlog tudi sprejeli in tako bomo z letošnjim letom izračunavali višino stanarine pri vrednosti točke 970 dinarjev.

K.

in lesorezov. Z njimi prikazuje svoj izraz in gledanje na grafično ustvarjanje, medtem ko je motivično precej ustaljen ter se posebno rad ukvarja s kompozicijami, za katere dobiva navdihe pri opazovanju najrazličnejšega lesa. Na razstavi prikazana dela so zanimiva, saj prikazujejo avtorjeva stremjenja, da bi se prikopal do solidne konstrukcije v svojih delih, kar mu je tudi precej uspelo.

Z zadnjo likovno razstavo je DOLIK dostojno zaključil svoje lanskoletno poslanstvo na področju likovne vzgoje v naši občini in bo še z večjim elanom nadaljeval v letošnjem letu. Istočasno pa želi vsem svojim prijateljem in obiskovalcem razstav mnogo uspehov v letu 1966!

K.

Konferenca društev novatorjev

(Nadaljevanje s 1. strani)

društva šele boriti. Pri nas imamo že dalj časa komisijo pri DSŽ, ki predloge naših članov ocenjuje. Imamo tudi pravilnik, na osnovi katerega komisija lahko priznava odškodnine za posamezne predloge, po preverjenih prihrankih. Morda ta pravilnik še ni popoln, vendar je za osnovo zadovoljiv. Odnosi med društvom in samoupravnimi organi, kakor tudi upravo so urejeni, tako da nimamo ta-

kih težav, kakor so jih navedli predsedniki drugih društev.

Konferenca je med drugim obravnavala tudi prihodnje delo novega republiškega odbora, v katerem ima naše društvo kar 3 člane in upamo, da bodo pravilno zastopali naše stališče v republiškem odboru.

Na konferenci so bile razdeljene plakete zveznega odbora društva iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav. Te diplome so dobili tudi

Obvestilo

Upravni odbor Društva upokojencev na Jesenicah sporoča svojim članom, da so tudi v novem domu Pod gozdom 13, uradne ure vsak torek in petek od 14. ure naprej.

Istočasno obvešča članstvo, da bo prvi članski sestanek v letošnjem letu v ponedeljek, 10. januarja, ob 16. uri v točilnici doma, Pod gozdom 13 (bivša Kavalarjeva hiša). Pridite vsi!

Delavni fotoamaterji

Med vsemi ljubitelji tehnike in znanosti so najbolj številni in delavni ljubitelji črno bele in barvne fotografije. Najdemo jih v osnovnih, srednjih in strokovnih šolah ter po vaseh od Rateč do Zirovnice. Najboljši med njimi hočejo nadaljevati tradicije Slavka Smoleja in drugih mojstrov fotografije, ki so tudi izšli iz naših vrst. Vse to je razumljivo, saj je v tovarni, v gozdovih, na polju in drugod dovolj lepih motivov ter dogodkov v našem vsakdanjem življenju, ki jih lahko fotoamaterji uporabijo oziroma registrirajo kot reporterji. Za letošnje leto so že izdelali pester in bogat program. V maju bo foto

skupina »Janeza Puharja« na gimnaziji organizirala tekmovanje pionirjev, foto krožek na osnovni šoli »Toneta Čufarja« pa bo prav tako v maju organiziral občinsko foto razstavo. Naš najstarejši foto klub »Andrej Prešeren« bo za praznik republike organiziral razstavo črno bele umetniške fotografije, na kateri bodo s svojimi slikami sodelovali tudi najboljši in priznani fotoamaterji iz Trbiža, Beljaka in Jesenic. Prva takšna mednarodna razstava na Jesenicah bo prav gotovo pomenila korak naprej k zblizanju fotografije treh sosednjih alpskih pokrajin.

Žuro

Vandalizem ali objestnost

Komunalno podjetje na Jesenicah je še pred zimo postavilo ob straneh ceste, od mosta na Javorniku do Blejske Dobrave obarvane drogeve, ki naj bi služili varnejšemu prometu v zimskem času na tej cesti.

Objestneži ali zlikovci pa so v zadnjem času porušili ali polomili domala vse drogeve in jih razmetali daleč od ceste in le redki drogov

so še, ki niso polomljeni. Vsekakor si junaki, ki so se spravili na drogeve niso zaslužili priznanja za svoje »junaško dejanje«. Verjetno tudi ne vedo kakšno škodo in nesrečo lahko povzročijo to lahkomišelnost dejanje, če že ne računamo na stroške, ki jih je imelo omenjeno podjetje pri postavitvi drogovi.

S. S.

ZAHVALA

ZAHVALA

Toplo zahvaljujemo vsem, ki so spremili na zadnji poti našega

JAKOBA LAVSEGARJA

mu darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo dolgujemo sosedom za pomoč, računskemu in kadrovskemu sektorju železarne ter govornikom za poslovilne besede ob grobu.

Zaluoja družina

Ob novem letu so nas obiskali v zdravilišču Golnik predstavniki Izvršnega odbora sindikalne organizacije Železarne Jesenice in nam izročili darila. Za pozornost in darila se prisrčno in iskreno zahvaljujemo. Delovnemu kolektivu in še posebej sodelavcem iz obratov, kjer smo zaposleni, pa želimo veliko delovnih uspehov v letu 1966!

Rado Reinhart, Branko Šuvak in Ludvik Omež iz valjarne 2400, Franc Gubanc iz žične valjarne ter Jakob Novak iz elektropeči.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«

S 1.